

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
TECHNICKÁ FAKULTA
KATEDRA STAVIEB

2132796

DIPLOMOVÁ PRÁCA

2010

Bc. MÁRIA ČUBANOVÁ

ZABEZPEČENIE PREVENTÍVNYCH A OCHRANNÝCH SLUŽIEB VO VYBRANOM VÝROBNOM PODNIKU

DIPLOMOVÁ PRÁCA

MÁRIA ČUBANOVÁ

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
TECHNICKÁ FAKULTA**

Katedra stavieb

Študijný odbor: Kvalita produkcie

Vedúci diplomovej práce: Ing. Žitňák Miroslav, PhD.

Stupeň kvalifikácie: Inžinier

Študijný program: Spoľahlivosť a bezpečnosť technických systémov

NITRA 2010

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Podpísaná Bc. Mária Čubanová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Zabezpečenie preventívnych a ochranných služieb vo vybranom podniku“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 21. apríla 2010

ABSTRAKT

ČUBANOVÁ, Mária: Zabezpečenie preventívnych a ochranných služieb vo vybranom výrobnom podniku. /Diplomová práca/ Mária Čubanová. –Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Technická fakulta, Katedra stavieb. – Školiteľ: Ing. Žitňák Miroslav, PhD.

Predkladaná práca má rozsah 91 strán. Vychádza z legislatívy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Je zameraná na problematiku zabezpečenia preventívnych a ochranných služieb vo vybranom podniku. Obsahuje nielen zhrnutie teoretických poznatkov o BOZP ale aj konkrétne zistenia z vybraného podniku. Zaoberá sa legislatívou a náplňou práce v oblasti bezpečnostnotechnickej a pracovnozdravotnej služby.

Kľúčové slová: Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Bezpečnostnotechnická služba. Pracovná zdravotná služba. Prevencia. Ohrozenie. Nebezpečenstvo. Riziko. Školenie. Dokumentácia.

ABSTRACT

ČUBANOVÁ, Mária: Providing preventive and protective services in selected company. / Thesis / Mária Čubanová. , Slovak Agricultural University in Nitra. Faculty of Engineering, Department of Construction. - Supervisor: Ing. Žitňák Miroslav, PhD.

The present work has a range of 91 parties. Based on legislation in the field of labor protection and health and safety at work. Is focused on preventive and protective security services in selected business. It contains only a summary of theoretical knowledge about health and safety but also the specific findings of the selected company. It deals with legislation and work on filling Safety-Technology employment-health and services.

Keywords: Health and safety at work. Safety-Technology service. Working Health Service.Prevention. Threat. Danger. Risk. Training. Documentation.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1. LITERÁRNY PREHĽAD SÚČASNÉHO STAVU DANEJ PROBLEMATIKY	10
1.1. Význam BOZP.....	12
1.2. Systém riadenia BOZP.....	12
1.3. Zodpovednosť za BOZP.....	13
1.3.1. Povinnosti zamestnávateľa.....	13
1.3.2. Práva a povinnosti zamestnancov.....	14
1.4. Posúdenie rizík pri práci.....	14
1.5. Preventívne a ochranné služby.....	15
1.5.1. Pracovná zdravotná služba.....	16
1.5.1.1. Náplň práce pracovnej zdravotnej služby.....	17
1.5.1.2. Zloženie tímu pracovnej zdravotnej služby.....	18
1.5.2. Bezpečnostnotechnická služba.....	19
1.5.2.1. Činnosť bezpečnostnotechnickej služby.....	19
1.5.2.2. Náplň činnosti bezpečnostného technika.....	20
1.6. Aktuálny stav BOZP na Slovensku.....	21
1.7. Právne predpisy pôsobiace v oblasti BOZP.....	21
1.8. Dokumentácia.....	22
1.9. Vykonávanie kontrol pracovísk a pracovníkov.....	26
1.10. Školenia v oblasti BOZP.....	29
1.10.1. Zabezpečenie školení.....	30
1.10.2. Preskúšanie z vedomostí BOZP.....	31
1.10.3. Dokumentácia o školení.....	32
1.11. Hodnotenie rizík.....	33
1.11.1. Hodnotenie rizík jednoduchou Bodovou metódou.....	34
1.11.2. Hodnotenie rizík rozšírenou Bodovou metódou.....	35

1.11.3. Hodnotenie rizík pomocou Komplexnej metódy posudzovania rizika na pracovnom mieste.....	35
1.11.4. Metóda FMEA.....	36
2. CIEĽ PRÁCE.....	38
3. METODIKA PRÁCE.....	39
4. VLASTNÁ PRÁCA.....	41
4.1. Welding Operations Services Slovakia s.r.o.....	41
4.2 Zabezpečenie preventívnych a ochranných služieb v spoločnosti WOS.....	41
4.3 Miera informovanosti a spokojnosti zamestnancov ohľadom pracovnej zdravotnej služby, bezpečnostnotechnickej služby a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.....	45
4.4 Návrh zásad bezpečnosti a ochrany zdravia na vybraných pracoviskách.....	54
4.4.1 Zváračská dielňa.....	55
4.4.1.1 Pracovné oblečenie.....	55
4.4.1.2 Ochrana očí.....	55
4.4.1.3 Ochrana pokožky.....	55
4.4.1.4 Ochrana pracovníkov v okolí zvärača.....	55
4.4.1.5 Ochrana proti dymu, ochranným plynom a výparom zo zvärania.....	56
4.4.1.6 Ochrana proti rizikám zapríčineným elektrickým prúdom.....	56
4.4.1.7 Riziká výbuchu a požiaru.....	56
4.4.1.8 Toxikologické riziká.....	57
4.4.2 Pracovisko údržby (Práca na obrábacích strojoch).....	57
4.4.2.1 Lis.....	57
4.4.2.2 Brúska.....	57
4.4.2.3 Stojanová vrtačka.....	58
4.5 Hodnotenie rizík (nebezpečenstiev).....	58
4.5.1 Pohyb.....	59
4.5.1.1 Pohyb chodcov v budove závodu.....	59
4.5.1.2 Pohyb chodcov vo vonkajších priestoroch závodu.....	59

4.5.1.3	Pohyb osobných motorových vozidiel v priestoroch závodu...	60
4.5.1.4	Parkovanie.....	60
4.5.2	Montážne práce.....	65
4.5.3	Ručná manipulácia s bremenami.....	71
DISKUSIA.....		76
ZÁVER.....		77
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV.....		78
PRÍLOHY.....		82

ÚVOD

Téma bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je v poslednom čase veľmi diskutovaná. Každý podnik by mal dbať na dodržiavanie zásad BOZP. Zostavenie podnikovej politiky BOZP je veľmi dôležité pre správne fungovanie celkového systému riadenia. Podniková politika bezpečnosti práce stanovuje zámery, ciele, spôsob realizácie a zdroje na zlepšenie stavu. Dodržiavanie zásad BOZP vedie k pokroku, vytvoreniu bezpečnejšieho pracovného prostredia a rovnako aj k znižovaniu úrazovosti na pracovisku.

Základný zákon o BOZP nadväzuje na VI. časť Zákonníka práce, a to § 147 až § 150, v ktorých sú ustanovené základné povinnosti zamestnávateľov, základné práva zamestnancov a rovnako aj spôsob kontroly v oblasti starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri práci. Zákon o BOZP vytvára tzv. právnu základňu na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade s princípmi Európskej únie.

Práca, ktorú predkladám obsahuje 4 samostatné časti. Prvá časť má teoretický charakter, druhá časť je cieľ práce, tretie časť popisuje metodiku práce a štvrtá časť je vlastná práca.

Pri vypracovávaní diplomovej práce som vychádzala z poznatkov získaných štúdiom na UKF a SPU v Nitre, štúdiom odbornej literatúry venovanej problematike ochrany práce, právnych a ostatných predpisov o BOZP.

1 LITERÁRNY PREHĽAD SÚČASNÉHO STAVU DANEJ PROBLEMATIKY

Ochrana práce je systém opatrení vyplývajúcich z právnych predpisov, organizačných opatrení, technických opatrení, zdravotníckych opatrení a sociálnych opatrení zameraných na utváranie pracovných podmienok zaisťujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, zachovanie zdravia a pracovnej schopnosti zamestnanca. Ochrana práce je neoddeliteľnou súčasťou pracovnoprávnych vzťahov (3, §146, ods. 1).

Starostlivosť o bezpečnosť a zdravie zamestnancov pri práci a o zlepšovanie pracovných podmienok ako základných súčastí ochrany práce je rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou plánovania a plnenia pracovných úloh. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov (3, §147, ods. 2).

Právo na ochranu života a zdravia je základné ľudské právo, ktorého súčasťou je aj právo zamestnancov na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zaručenie ochrany bezpečnosti a zdravia pri práci. V rozvíjajúcom sa modeli hospodársky efektívneho sociálneho štátu má nezastupiteľné miesto zaisťovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) a jej právna regulácia. Právne predpisy ustanovujú požiadavky na správanie sa zamestnávateľov a zamestnancov, ako subjektov pracovnoprávneho vzťahu (23).

Toto správanie smeruje k vylúčeniu alebo minimalizácii pôsobenia nebezpečných a škodlivých faktorov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov. Regulácia je dôležitá, lebo riziko poškodenia zdravia existuje vo výrobe i v administratíve, čoho dôkazom je pracovná úrazovosť. Pracovné úrazy majú nepriaznivý vplyv najmä na zamestnancov malých podnikov a na malé podniky (23).

Z poznatkov získaných pri inšpekcii práce a pri dozornej činnosti vyplýva, že starostlivosť o BOZP je zo strany zamestnávateľov často minimálna a formálna. Vytváranie vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov a osobitne ochrana ich života a zdravia na pracovisku nie je pre viacerých zamestnávateľov v SR prioritou ani

prirodzenou potrebou. V nezriedkavých prípadoch prevláda nezáujem zamestnávateľov o zabezpečovanie uspokojivých pracovných podmienok a uprednostňovanie hospodárskych a obchodných záujmov. Tieto konštatovania platia najmä v prípade malých a stredne veľkých zamestnávateľov, spravidla výrobných podnikateľských subjektov a obzvlášť u samostatne podnikajúcich fyzických osôb. Najmä vo výrobe a tiež v službách sa vyskytujú nebezpečné pracovné postupy, organizácia práce, nebezpečné zariadenia a rizikové práce, ktoré potenciálne neustále ohrozujú život a zdravie a pri ktorých sa častejšie vyskytujú prípady poškodenia zdravia (24).

Bezpečnosť a ochrana zdravia sa zameriava na predchádzanie úrazom a chorobám, ku ktorým môže dôjsť pri práci. Okrem toho sa zaoberá ochranou ľudských a iných zdrojov na pracovisku a starostlivosťou o ne.

Normy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) sú zvyčajne ustanovené v právnych predpisoch. Už dávno si vládni predstavitelia uvedomili, že nedostatočná úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa odzrkadľuje na štátnych výdavkoch súvisiacich so sociálnym poistením, pracovnými úrazmi a inými finančnými náhradami, výdavkami na lekársku starostlivosť, ako aj na stratách v dôsledku zníženia výroby. Predovšetkým sa vplyv týchto faktorov môže prejavovať na zamestnateľnosti pracovníka a preniesť sa na jeho rodinu, priateľov a kolegov (22).

Žiaden podnikateľský subjekt nemôže byť úspešný, ak sa nestará o svojich zamestnancov, o ich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, o vyhovujúce pracovné prostredie a pracovné podmienky. Starostlivosťou o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (BOZP) firma na jednej strane znižuje možnosť vzniku pracovných úrazov a ich nepriaznivých ekonomických a humánnych dôsledkov, na druhej strane vytvára podmienky na väčšiu zainteresovanosť zamestnancov, čo sa odráža na vyššej produktivite a kvalite práce (16, s.5).

Štát realizuje svoju politiku legislatívnymi opatreniami, ktorými riadi oblasť BOZP a sústavou inšpekčných a dozorných orgánov kontroluje dodržiavanie a presadzovanie opatrení na zaistenie BOZP u zamestnávateľov a samostatne podnikajúcich fyzických osôb. Zabezpečuje plnenie aj ďalších významných úloh, napr. zahraničnú spoluprácu,

výskum, vývoj, výchovu, vzdelávanie, osvetu, propagáciu, poradenstvo, poisťováciu, daňovú a odvodovú politiku (25).

1.1 Význam BOZP

Kvalita a úroveň ochrany „pracovného“ života a zdravia zamestnancov v širšom kontexte prezentuje kultúrnu, spoločenskú a ekonomickú vyspelosť zamestnávateľov a štátu. Zlepšovanie BOZP možno zabezpečiť predovšetkým vykonávaním preventívnych opatrení a konkrétnych programov a opatrení zo strany zamestnávateľov, ktorými zlepšia pracovné podmienky a eliminujú riziká a faktory podmieňujúce vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Kontinuálne zlepšovanie BOZP možno podporiť sociálnou politikou vlády a aktívnym zapájaním sa oboch sociálnych partnerov do riešenia otázok BOZP, a to tak jednotlivo, ako aj vo vzájomnej spolupráci.

Starostlivosť o BOZP determinujú najmä sociálne a ekonomické aspekty, ktoré sú navzájom rovnocenné a vzájomne sa ovplyvňujú. Preto je v záujme rozvoja slovenskej spoločnosti všeobecne potrebné zabezpečovať súlad ekonomických a sociálnych hľadísk aj v spojitosti s ľudským faktorom, ktorý je určujúcou zložkou takmer každej práce (25).

1.2 Systém riadenia BOZP

Systém riadenia je postupnosť krokov, ktoré majú zabezpečiť systematické dodržiavanie bezpečnostných predpisov, zásad ochrany zamestnancov pri práci, neustále zlepšovanie pracovných podmienok a pracovnej disciplíny a celkovej výkonnosti zamestnancov (16, s.6).

Pre systém riadenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) boli vo svete spracované viaceré normy a príručky. Väčšina z nich vychádza zo všeobecného modelu riadenia Dr. Edwardsa Deminga a princípu neustáleho zlepšovania. Určitým vzorom

boli aj normalizované systémy riadenia kvality rady ISO 9000 a riadenia environmentu podľa radu ISO 14 000. V našich podmienkach sa pre systém riadenia BOZP rozšírila koncom 90-tych rokov najmä britská norma BS 8800 a štandard asociácie certifikačných inštitúcií OHSAS 18 000. Snaha o vytvorenie jednotného modelu systému riadenia BOZP v rámci Medzinárodnej normalizačnej organizácie (ISO) stroskotala a integračné aktivity prebrala Medzinárodná organizácia práce (MOP). Výsledkom je medzinárodná Smernica MOP pre systém riadenia BOZP, ktorá bola vydaná v máji 2001. Smernica vychádza z podobných princípov, ako iné známe systémy, je založená na podobných krokoch a prvkoch, zdôrazňuje však viac účasť zamestnancov na riadení BOZP a presadzuje dobrovoľný prístup pri zavádzaní systému riadenia BOZP (35).

1.3 Zodpovednosť za BOZP

Za BOZP je zodpovedný zamestnávateľ. Povinný je vytvárať a udržiavať podmienky na zaistenie BOZP najmenej na úrovni štandardov ustanovených právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie BOZP. Je vhodné, aby tieto štandardy ďalej dobrovoľne zlepšoval podľa konkrétnych podmienok jednotlivých pracovísk. Za BOZP samostatne podnikajúcich fyzických osôb zodpovedajú tieto osoby.

Podpora BOZP je súčasťou aktivít štátnych orgánov a tiež reprezentatívnych organizácií zastupujúcich zamestnávateľov a reprezentatívnych organizácií reprezentujúcich zamestnancov (25).

1.3.1 Povinnosti zamestnávateľa

Zamestnávateľ je v rozsahu svojej pôsobnosti povinný sústavne zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri práci a na ten účel vykonávať potrebné opatrenia vrátane zabezpečovania prevencie, potrebných prostriedkov a vhodného systému na riadenie ochrany práce. Zamestnávateľ je povinný zlepšovať úroveň ochrany práce vo

všetkých činnostiach a prispôsobovať úroveň ochrany práce meniacim sa skutočnostiam (3, §147, ods.1).

1.3.2 Práva a povinnosti zamestnancov

Zamestnanci majú právo na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na informácie o nebezpečenstvách vyplývajúcich z pracovného procesu a pracovného prostredia a o opatreniach na ochranu pred ich účinkami. Zamestnanci sú povinní pri práci dbať o svoju bezpečnosť a zdravie a o bezpečnosť a zdravie osôb, ktorých sa ich činnosť týka (3, §148, ods.1).

1.4 Posúdenie rizík pri práci

Hlavným cieľom posudzovania rizík pri práci je ochrana zdravia a bezpečnosti zamestnancov. Posudzovanie rizík pomáha minimalizovať možné poškodenie zamestnancov, alebo životného prostredia zavineného pracovnou činnosťou. Pomáha tiež udržať konkurencieschopnosť a efektívny výkon vášho podnikania. Podľa zákona o BOZP majú všetci zamestnanci právo aktívne sa podieľať na pravidelnom posudzovaní rizík pri práci (20, s.2).

Zamestnávateľ má zo zákona povinnosť určiť, aké ohrozenia vyplývajú z pracovných činností a z používania pracovných prostriedkov. Na podstatu a metódy posudzovania rizík nie sú pevne stanovené pravidlá. Každý si môže zvoliť vlastný, ale systematický postup, či postupnosť krokov, ktorými sa podarí zlepšiť bezpečnosť a ochranu zdravia, odhaliť organizačné a riadiace nedostatky, zmapovať faktory, ktoré ovplyvňujú pracovnú pohodu a urobiť opatrenia na zefektívnenie práce. O postupe, ako posúdiť riziká na pracovisku sa poraďte s odborníkmi. Väčšina postupov vychádza z algoritmu podľa STN EN 1050. Odporúčaný postup možno rozšíriť nasledovne:

- ***Príprava na posudzovanie rizík***
 - úvodné školenia a kampaň na zapojenie zamestnancov, organizačné zabezpečenie, určenie postupu zberu informácií, príprava dokumentácie.

- ***Vyhľadávanie nebezpečenstiev a ohrození***
 - nebezpečenstvá - ako potenciálne zdroje úrazu, ktoré môžu spôsobiť úraz;
 - ohrozenia - spôsob akým môže dôjsť k nežiaducej udalosti.

- ***Stanovenie rizika, posúdenie bezpečnosti***
 - pri odhadnutí pravdepodobnosti a dôsledku možného úrazu sa určí veľkosť ohrozenia - riziko. Ďalej je potrebné vyhodnotiť, či je riziko akceptovateľné.

- ***Opatrenia na zníženie alebo odstránenie rizika***
 - ak je riziko väčšie, ako možno akceptovať, treba prijať opatrenia; má sa uprednostňovať kolektívna ochrana pred individuálnou, a ďalšie zásady.

- ***Informovanie zamestnancov a manažérov***
 - výsledky posudzovania rizík sa musia dostať do osnov školení, aby zamestnanci boli informovaní o tom, čo ich pri práci ohrozuje a ako sa majú proti tomu chrániť.

- ***Trvalé mapovanie ohrození, opakovanie rizík***
 - posudzovanie rizík nemá byť len jednorazovou udalosťou, má nepretržite mapovať to, čo môže ľuďom ublížiť a prijímať opatrenia (16, s.9).

Kontrola rizík pri práci je činnosť, ktorá sa neodlišuje od ostatných úloh - je potrebné rozpoznať problém, mať dostatočné poznatky o príslušnej oblasti, rozhodnúť o ďalšom postupe a podniknúť kroky na vyriešenie. Základom pre účinný systém BOZP je zrozumiteľný právny rámec založený na dobrom technickom a odbornom poradenstve, stratégia ochrany a prevencie založená na informovanosti, vzdelávaní a odbornej príprave, efektívne presadzovanie predpisov a zdroje na skúmanie existujúcich a novovznikajúcich otázok (23).

1.5 Preventívne a ochranné služby

Preventívne a ochranné služby na účely tohto zákona sú odborné služby poskytované zamestnávateľovi, ktorý je povinný ich zabezpečiť pre všetkých zamestnancov, a ktoré súvisia s výberom, organizovaním a vykonávaním odborných úloh pri zaistovaní

bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým s prevenciou rizík vrátane psychosociálnych rizík a ochranou pred nimi (2, §21, ods.1).

Ak zamestnávateľ so zreteľom na veľkosť organizácie, počet zamestnancov, pracovné podmienky, rozsah, charakter a rozloženie nebezpečenstiev a z nich vyplývajúcich rizík, nemá dostatok odborných zamestnancov, je povinný zmluvne dohodnúť vykonávanie preventívnych a ochranných služieb dodávateľským spôsobom s jednou fyzickou osobou alebo s viacerými fyzickými osobami, ktoré sú podnikateľmi, alebo s právnickými osobami a ktoré sú oprávnené na výkon preventívnej a ochrannej služby (2, §21, ods.3).

1.5.1 Pracovná zdravotná služba

Pracovná zdravotná služba poskytuje zamestnávateľovi odborné služby pri zabezpečovaní ochrany zdravia zamestnancov pri práci. Zabezpečuje primárnu starostlivosť o zdravie zamestnancov na pracovisku, pričom jej hlavným cieľom je prevencia chorôb z povolania a pracovných úrazov a udržanie pracovnej a funkčnej spôsobilosti zamestnancov v priebehu ich zamestnania, t. j. ich práceschopnosti. Je odborným poradcom zamestnávateľa pri tvorbe zdravého pracovného prostredia v záujme dosiahnutia čo najlepšieho stavu zdravia zamestnancov (10).

Je to odborná služba na poskytovanie preventívnych a ochranných služieb zamestnávateľovi, ktoré súvisia s výberom, organizovaním a vykonávaním odborných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým s prevenciou rizík vrátane psychosociálnych rizík a ochrany pred nimi (2,§21, ods.1 a 2).

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 30 ods. 3 písm. a) zák. č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje vyhláškou MZ SR č. 458/2006 Z. z. podrobnosti o rozsahu a náplni výkonu pracovnej zdravotnej služby, o zložení tímu odborníkov, ktorí ju vykonávajú a o požiadavkách na ich odbornú spôsobilosť.

1.5.1.1 Náplň práce pracovnej zdravotnej služby

Pracovná zdravotná služba u zamestnávateľa (ďalej len PZS) najmä:

1. zisťuje nebezpečenstvá a hodnotí zdravotné riziká, ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci,
2. dohliada na faktory pracovného prostredia a na stav pracovných podmienok, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie zamestnancov,
3. podporuje prispôsobovanie práce zamestnancom,
4. poskytuje poradenstvo zamestnávateľovi i zamestnancom, najmä pri:
 - plánovaní a organizovaní práce a odpočinku vrátane usporiadania pracovísk a pracovných miest,
 - technológiách a látkach, ktoré sa používajú pri práci a ktoré môžu ohroziť zdravie,
 - ochrane a kladnom ovplyvňovaní zdravia, hygiene, fyziológii a psychológii práce, ergonómii vrátane prostriedkov individuálnej ochrany a kolektívnej ochrany.
5. zúčastňuje sa:
 - na vypracúvaní programov ochrany a podpory zdravia zamestnancov,
 - na zlepšovaní pracovných podmienok a na vyhodnocovaní nových zariadení technológií zo zdravotného hľadiska,
 - na opatreniach pracovnej rehabilitácie,
 - na rozboroch pracovnej neschopnosti, chorôb z povolania, ochorení súvisiacich s prácou a zdravotných rizík,
 - na organizovaní systému prvej pomoci v prípade ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov.
6. spolupracuje pri poskytovaní informácií, výcviku a výchovy v oblasti ochrany a kladného ovplyvňovania zdravia, hygieny, fyziológie a psychológie práce a ergonómie,
7. dohliada na zdravie zamestnancov v súvislosti s prácou (27).

1.5.1.2 Zloženie tímu pracovnej zdravotnej služby

Tím odborníkov pracovnej zdravotnej služby s ohľadom na pracovné podmienky zamestnávateľa tvoria:

- a) lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore
 - 1. pracovné lekárstvo
 - 2. služby zdravia pri práci,
 - 3. klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo
 - 4. preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia,
- b) lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore verejné zdravotníctvo,
- c) lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo,
- d) asistent po získaní
 - 1. vysokoškolského vzdelania v odbore verejné zdravotníctvo alebo
 - 2. vyššieho odborného vzdelania v odbore diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie so špecializáciou v špecializačnom odbore zdravie pri práci,
- e) sestra,
- f) iný zdravotnícky pracovník so špecializáciou v špecializačnom odbore
 - 1. hygiena pracovných podmienok,
 - 2. vyšetrovacie metódy v preventívnom pracovnom lekárstve a toxikológii alebo
 - 3. ergonómika a rehabilitačné inžinierstvo,
- g) iný zdravotnícky pracovník po získaní vysokoškolského vzdelania v odbore psychológia so špecializáciou v špecializačnom odbore pracovná a organizačná psychológia (10, §2, ods.1).

1.5.2 Bezpečnostnotechnická služba

Bezpečnostnotechnická služba poskytuje zamestnávateľovi poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia. Bezpečnostnotechnická služba primerane plní úlohy ustanovené v § 26 a v záujme optimalizácie pracovných podmienok ovplyvňuje postoje zamestnávateľa, vedúcich zamestnancov a zamestnancov k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (2, §22, ods.1).

Národný inšpektorát práce (ďalej len NIP) s cieľom zabezpečiť jednotný postup pri vydávaní a odoberaní oprávnení na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby podľa § 6 písm. d) bod č. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje **rozsah platnosti**. Smernica upravuje postup posudzovania žiadosti o vydávanie oprávnenia na vykonávanie BTS v oblasti ochrany práce orgánmi inšpekcie práce a postup odoberania oprávnenia na vykonávanie BTS (29).

1.5.2.1 Činnosť bezpečnostnotechnickej služby

Činnosť bezpečnostnotechnickej služby zahŕňa:

- odborné poradenstvo v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
- vypracovanie a vedenie základnej dokumentácie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v zmysle platnej legislatívy (politika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hodnotenie nebezpečenstiev a posúdenie rizika, zoznam osobných ochranných pracovných prostriedkov atď.)
- metodické usmerňovanie zamestnancov
- organizovanie školení a oboznamovania zamestnancov so zameraním na predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, školení vedúcich pracovníkov, zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť

- kontrolu stavu a úrovne riadenia a starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, stavu pracovísk (objektov, komunikácií, strojov, technologických a pracovných postupov)
- kontrolu dodržiavania bezpečnostných požiadaviek, zákazov, podmienok odbornej spôsobilosti, používania pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov
- spoluprácu v rámci pracovných skupín pri zisťovaní a hodnotení nebezpečenstiev, úrazových rizík a iných ohrození zdravia zamestnancov, pri zisťovaní zdrojov a príčin vzniku nežiaducich udalostí
- spoluprácu so zástupcami zamestnancov, pracovnou zdravotnou službou, komisiou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, s orgánmi štátneho odborného dozoru, orgánmi na ochranu zdravia a pod. (31).

1.5.2.2 Náplň činnosti bezpečnostného technika

- vypracovanie pravidiel a pokynov na zaistenie BOZP (interné smernice, dopravnoprevádzkový predpis, zoznam zakázaných prác pre ženy a mladistvých, miestne prevádzkové predpisy,...),
- vykonávanie previerok stavu BOZP na všetkých pracoviskách organizácie v lehotách stanovených v právnych predpisoch alebo v interných smerniciach (kontrola pracovísk, strojov, nástrojov, zariadenia, budov, dopravných ciest z hľadiska bezpečnosti, kontrola dodržiavania právnych a interných predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a ochrany zdravia,...),
- vypracovanie plánu preventívnych lekárskeho prehliadok,
- vypracovanie zoznamu pre poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- vedenie evidencie lekárskeho prehliadok.
- vedenie evidencie pracovných úrazov, chorôb z povolania, havárií a porúch technických zariadení,
- vedenie príslušnej dokumentáciu BOZP tak, aby bola v súlade so skutočným stavom,
- predkladanie pravidelných informácií zamestnávateľovi o stave a vývoji BOZP na pracoviskách,
- vypracovanie plánu školení z oblasti BOZP,

- vstupné a periodické školenia vedúcich zamestnancov a zamestnancov z predpisov BOZP podľa schváleného projektu vzdelávania,
- vedenie evidencie školení z oblasti BOZP (28).

1.6 Aktuálny stav BOZP na Slovensku

Aktuálny stav BOZP na Slovensku a potreba kontinuálneho rozvoja starostlivosti o BOZP u zamestnávateľov zvyrazňujú požiadavku, aby reprezentatívne organizácie zamestnávateľov výraznejšie ako doteraz aktívne podporovali svojich členov odbornými činnosťami napomáhajúcimi činnosť zamestnávateľov v oblasti BOZP.

Zlepšeniu celkovej situácie v BOZP v SR by napomohlo najmä to, ak by reprezentatívne organizácie zamestnávateľov a reprezentatívne organizácie zamestnancov dôsledne ovplyvňovali postoje zamestnávateľov, zamestnancov a samostatne podnikajúcich fyzických osôb k zdravému spôsobu „pracovného“ života, k zvyšovaniu kultúry práce, posilňovaniu zodpovednosti za vlastné ekonomické aktivity vo väzbe na ochranu bezpečnosti a zdravia a k dôslednému uplatňovaniu nástrojov na prevenciu (25).

1.7 Právne predpisy pôsobiace v oblasti BOZP

Právna úprava SR v oblasti BOZP je v súlade s právom Spoločenstva v tejto oblasti. Právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie BOZP ustanovujú široký okruh úloh priamo alebo nepriamo súvisiacich s realizáciou práva na ochranu života a zdravia zamestnancov pri práci. Ide napríklad o organizačné, technické, zdravotnícke, výchovno-vzdelávacie, sociálne a iné opatrenia zamerané na riadenie, vykonávanie a kontrolu technických, organizačných a personálnych aspektov, na utváranie pracovných podmienok zaisťujúcich BOZP, zachovanie zdravia a pracovnej schopnosti zamestnanca. Problematickým je uplatňovanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP v praxi zamestnávateľov, samostatne podnikajúcich fyzických osôb a tiež zamestnancov (25).

Na ústavný princíp ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov pri práci nadväzuje rad predpisov, najmä:

Zákonník práce, ktorý podrobne upravuje problematiku pracovnoprávných vzťahov a v širšom zmysle aspekty pracovných podmienok.

Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý transpozíciou legislatívy Európskej únie a významných dohovorov Medzinárodnej organizácie práce vytvoril právny a systémový rámec starostlivosti o BOZP. Zákon tvorí všeobecnú a komplexnú právnu úpravu BOZP v tom zmysle, že upravuje aspoň zásadne všetky otázky BOZP a že zásadne platí pre všetky druhy práce.

Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 124/2006 Z. z. zrušil:

- zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 95/2000 Z. z., zákona č. 158/2001 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z. a zákona č. 479/2005 Z. z.
- Vyhlášku Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 111/1975 Z. z. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení v znení vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 483/1990 Z. z.,
- Vyhlášku Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 66/1989 Z. z. na zaistenie bezpečnosti technických zariadení v jadrovej energetike v znení vyhlášky č. 31/1991 Z. z. (19)

1.8 Dokumentácia

Dokumentácia a jej pravidelná aktualizácia sú kľúčovými prvkami, ktoré umožnia firme

zaviesť efektívny, úspešný a primerane zrozumiteľný systém riadenia BOZP. Aj táto oblasť si vyžaduje zaviesť vo firme presne stanovený systém (systém riadenia a dokumentácie), aby práca s dokumentáciou spĺňala nasledovné zásady:

- aby dokumenty boli periodicky preskúmané a podľa potreby revidované
- aby aktuálne dokumenty a údaje boli dostupné všetkým, ktorí ich majú využívať
- aby dokumenty a údaje, ktoré stratili platnosť, boli pohoťovo odstránené zo všetkých miest alebo inak zabezpečené proti neúmyselnému zneužitiu
- aby všetky dokumenty boli archivované podľa pravidiel, a aby archívne dokumenty boli ľahko identifikovateľné (16, s.12).

Pozornosť treba venovať vedeniu a udržiavaniu všetkých druhov dokumentácie ako napr.:

- dokumentácia systémových prvkov riadenia BOZP, oblasť organizácie a riadenia (politika a program jej realizácie, činnosť zástupcov zamestnancov, rozbor stavu BOZP, zriadenie komisie BOZP, kontrolná činnosť a pod.)
- plánovacia dokumentácia (plány údržby a opráv, plány kontrol a plány prehliadok TZ, havarijné plány a pod.)
- všeobecne záväzné a interné predpisy organizácie
- dokumentácia o výchove a vzdelávaní
- technická a technologická dokumentácia
- stavebná dokumentácia
- personálna dokumentácia (pracovná náplň, odborná a zdravotná spôsobilosť)
- dokumentácia o úrazoch (16, s.13)

Organizácia musí mať k dispozícii:

- ♦ technickú, technologickú a stavebnú dokumentáciu, ktorá poskytuje podstatné informácie na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia, poskytuje informácie o správnom používaní strojov, zaradení a technológii, o zostatkových nebezpečenstvách a ohrozeniach;
- ♦ prevádzkovú a evidenčnú dokumentáciu, ktorá zaznamenáva overovanie bezpečného stavu a úroveň pracovného prostredia (záznamy z prehliadok, skúšok, meraní a predpísaných kontrol), vypracováva predpísané záznamy a evidenciu (pracovné úrazy, choroby z povolania, prideľovanie OOPP, evidencia pracovného času a pod.), ktorá sa

má v organizácii vypracovať (pracovné zmluvy, pracovné náplne, menovania, zmluvy, atď.);

♦ dokumentáciu systému riadenia BOZP, najmä politiku BOZP, program jej realizácie, posudzovanie rizík, plány riadiacich aktov, kontrolná činnosť výkonnosti systému riadenia atď. (35).

Stručný prehľad dokumentácie, ktorú je zamestnávateľ povinný vypracovať v zmysle zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

1. Koncepcia politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v zmysle § 6 ods. 1 písm. k) Zák. č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci
2. *Program realizácie koncepcie BOZP v zmysle § 6 ods. 1 písm. k) zák. č. 124/2006 Z.z.*
3. Zoznam prác a pracovísk zakázaných tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám v zmysle § 6 ods. 1 písm. m) bod 1 zák. 124/2006 Z.z.,
4. Zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy v zmysle § 6 ods. 1 písm. m) bod 2 zák. č. 124/2006 Z.z., § 1 nar. vlády SR č. 272/2004 Z.z.
5. Zoznam prác a pracovísk zakázaných mladistvým zamestnancom v zmysle § 6 ods. 1 písm. m) bod 3 zák. 124/2006 Z.z., § 1 nar. vlády SR č. 286/2004 Z.z.
6. Lehotník lekárskeho prehliadok zamestnancov v zmysle § 6 ods. 1 písm. q) zák. č. 124/2006 Z.z.
7. Posúdenie rizika pre všetky činnosti – v zmysle § 6 ods. 1 písm. c) Zák. 124/2006 Z.z., § 4 nar. vlády SR č. 395/2006 Z.z.
8. Hodnotenie nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a z pracovného prostredia v zmysle § 6 ods. 2 písm. a) Zák. č. 124/2006 Z.z., § 4 nar. vlády SR č. 395/2006 Z.z.
9. Zoznam poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov – v zmysle § 6 ods. 2 písm. a) zák. č. 124/2006 Z.z., § 1 ods. 2, § 5 nar. vlády SR č. 395/2006 Z.z.
10. Poučenie o správnom používaní poskytnutých osobných ochranných prostriedkov a praktický zácvik v zmysle § 6 ods. 2 nar. vlády SR č. 395/2006 Z.z.

11. Kritériá na výber osobných ochranných prostriedkov a posúdenie vhodnosti poskytnutých osobných pracovných prostriedkov v zmysle § 3 ods. 2 nar. vlády SR č.395/2006 Z.z.
12. Vnútorný predpis pre poskytovanie umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov potrebných na zabezpečenie telesnej hygieny v zmysle § 6 ods. 3 písm. b) zák. č.124/2006 Z.z.
13. Pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pre zamestnancov iného zamestnávateľa pracujúcich na spoločnom pracovisku (príloha k obchodnej) v zmysle § 6 ods. 4) , § 18 ods. 1 zák. č. 124/2006 Z.z.
14. Vnútorný predpis o zákaze fajčenia v zmysle § 6 ods. 5) zák. č.124/2006 Z.z.
15. Zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku v zmysle § 7 ods. 1) Zák. č.124/2006 Z.z.
16. Osnova právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP pre vstupné oboznamovanie zamestnancov v zmysle § 7 ods. 3) zák. č. 124/2006 Z.z., §47 ods. 2 Zák. práce,
17. Osnova právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP pre vstupné oboznamovanie zamestnancov na dohodu v zmysle § 224 ods. 2 písm. b) Zák. práce
18. Osnova právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP pre pravidelné oboznamovanie zamestnancov v zmysle § 7 ods. 1) zák. č.124/2006 Z.z.
19. Plán pravidelného oboznamovania a vzdelávania zamestnancov, Program vzdelávania a odbornej výchovy zamestnancov v zmysle § 7 ods. 4, §27 ods.2 zák. č. 124/2006 Z.z.
20. Informácie pre zamestnancov a zástupcov zamestnancov v zmysle § 7 ods. 6 zák. č. 124/2006 Z.z.
21. Postup pre prípad záchranných prác a evakuácie (Evakuačný plán) v zmysle § 8 ods. 1 písm. a) zák. č. 124/2006 Z.z.
22. Postup pre prípad vzniku poškodenia zdravia vrátane poskytnutia prvej pomoci (Traumatologický plán) – v zmysle § 8 ods. 1 písm. a) zák. č.124/2006 Z.z.
23. Opatrenia pre mimoriadne ohrozenia (havarijný plán) v zmysle § 8 ods. 1 písm. b) zák. č.124/2006 Z.z.
24. Záznam o kontrole požitia alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok v zmysle § 9 ods. 1 písm. b) zák. č.124/2006 Z.z.

25. Vnútorný predpis o kontrole požitia alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok v zmysle §12 ods. 2 písm. l) zák. č.124/2006 Z.z.
26. Vnútorný predpis o oznamovaní vzniku udalostí v zmysle § 17 ods. 2 zák. č.124/2006 Z.z.
27. Evidenčná kniha udalostí v zmysle §17 ods. 8) a 9) zák. č.124/2006 Z.z.
28. Lehotník uloženia dokumentácie BOZP (príloha registratúrneho poriadku) podľa §10 ods. 1 vyhl.. MV SR č. 628/2002 Z.z.v nadväznosti na § 17 ods. 12 zák. č.124/2006 Z.z.
29. Menovací dekrét zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť v zmysle §19 ods. 1 zák.
30. *Zoznam zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť v zmysle §19 ods. 6) zák. č.124/2006 Z.z. zák. č.124/2006 Z.z (30).*

1.9 Vykonávanie kontrol pracovísk a pracovníkov

Zamestnávateľ je povinný uplatňovať všeobecné zásady prevencie pri vykonávaní opatrení nevyhnutných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane zabezpečovania informácií, vzdelávania a organizácie práce a prostriedkov.

Všeobecné zásady prevencie BOZP:

- vylúčenie nebezpečenstva a z neho vyplývajúceho rizika,
- posudzovanie rizika, ktoré nemožno vylúčiť, najmä pri výbere a počas používania pracovných prostriedkov, materiálov, látok a pracovných postupov,
- vykonávanie opatrení na odstránenie nebezpečenstiev v mieste ich vzniku,
- uprednostňovanie kolektívnych ochranných opatrení pred individuálnymi ochrannými opatreniami,
- nahrádzanie prác, pri ktorých je riziko poškodenia zdravia, bezpečnými prácami alebo prácami, pri ktorých je menšie riziko poškodenia zdravia,
- prispôsobovanie práce schopnostiam zamestnanca a technickému pokroku
- zohľadňovanie ľudských schopností, vlastností a možností najmä pri navrhovaní pracoviska, výbere pracovného prostriedku, pracovných postupov a výrobných postupov s cieľom vylúčiť alebo zmierniť účinky škodlivých faktorov práce, namáhavej práce a jednotvárnej práce na zdravie zamestnanca,

- plánovanie a vykonávanie politiky prevencie zavádzaním bezpečných pracovných prostriedkov, technológií a metód organizácie práce, skvalitňovaním pracovných podmienok s ohľadom na faktory pracovného prostredia a prostredníctvom sociálnych opatrení,
- vydávanie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (30).

Zamestnávateľ je povinný kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov na zaistenie BOZP, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania sa na pracovisku. Kontrolná činnosť musí byť systematická, plánovaná a dokumentovaná.

Cieľom systému kontroly stavu BOZP je zabezpečiť aj dôsledné vykonávanie predpísaných prehliadok, skúšok, revízií a meraní, aby bola sústavne zabezpečovaná a overovaná spôsobilosť strojov, zariadení, technológie a bezpečnosť pracovných činností. Súčasťou kontrolného systému je režim odstránenia nedostatkov. Vykonávanie kontrolnej činnosti je v prvom rade zodpovednosťou vedúcich pracovníkov na všetkých úsekoch riadenia.

Na kontrolnej činnosti sa podieľajú všetci zamestnanci.

Komplexné previerky sa majú v zmysle zákona vykonať najmenej raz za rok (16, s.16).

Kontrola odborovým orgánom

U zamestnávateľa, u ktorého pôsobí odborová organizácia, má odborový orgán právo vykonávať kontrolu nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Pritom má právo najmä:

- a) kontrolovať, ako zamestnávateľ plní svoje povinnosti v starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a či sústavne utvára podmienky bezpečnej a zdravotne neškodnej práce, pravidelne preverovať pracovisko a zariadenie zamestnávateľa pre zamestnancov a kontrolovať hospodárenie zamestnávateľa s osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami,
- b) kontrolovať, či zamestnávateľ riadne vyšetroje príčiny pracovných úrazov, zúčastňovať sa na zisťovaní príčin pracovných úrazov a chorôb z povolania, prípadne ich sám vyšetrovať,

- c) požadovať od zamestnávateľa odstránenie nedostatkov v prevádzke, na strojoch a zariadeniach alebo pri pracovných postupoch a prerušenie práce v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov a ostatných osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch alebo na pracovisku zamestnávateľa s jeho vedomím,
- d) upozorniť zamestnávateľa na prácu nadčas a nočnú prácu, ktorá by ohrozovala bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov,
- e) zúčastňovať sa na rokovaníach o otázkach bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (3, §149, ods.1).

Nutným predpokladom na udržanie pracovnej disciplíny a správneho plnenia stanovených úloh je zavedenie účinného systému kontroly. Cieľom kontroly stavu BOZP je zabezpečiť systematické vykonávanie predpísaných prehliadok, skúšok, revízií a meraní, aby bola sústavne kontrolovaná technická spôsobilosť strojov, zariadení, objektov, technológie a bezpečnosť pracovných činností, aby bola tiež trvale zabezpečená kontrola zamestnancov pri dodržiavaní zásad BOZP (35).

Okrem klasickej kontroly dodržiavania predpisov a úrovne starostlivosti o BOZP je v systéme riadenia BOZP dôležité tiež zavedenie kontroly fungovania a výkonnosti jednotlivých prvkov riadenia. Vedenie organizácie by malo pravidelne identifikovať kľúčové parametre systému riadenia BOZP. Ide najmä o nasledovné:

- či sa realizuje politika BOZP a plnia strategické zámery v tejto oblasti,
- ako sa implementujú prvky systému riadenia rizík a či sú účinné,
- aká je efektívnosť organizačnej štruktúry, ako sa osvedčilo rozdelenie kompetencií,
- či sa zovšeobecňujú a prenášajú do praxe informácie a skúsenosti z výskytu negatívnych udalostí /úrazy, nehody, choroby, skoronehody/,
- ako sa premietajú do riadenia BOZP zistené nedostatky v systéme manažérstva BOZP,
- aká je účinnosť programov vzdelávania, komunikačných a konzultačných programov pre zamestnancov, programov na zvyšovanie právneho vedomia BOZP,
- či sú informácie, ktoré môžu zlepšiť aspekty manažérstva BOZP vypracúvané a využívané (35).

1.10 Školenia v oblasti BOZP

Všetci zamestnanci každej spoločnosti sú povinní zúčastniť sa školení a výcviku zaisťovaného zamestnávateľom v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Za vykonávanie výcviku a školení, resp. overovania vedomostí sú zodpovední vedúci pracovníci spoločnosti, ktorí majú zamestnancov v podriadenosti. Za školenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancov cudzích spoločností zodpovedajú vedúci príslušného oddelenia, pre ktorých zamestnanci cudzích spoločností pracujú. Školenie a preverenie vedomostí z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci môžu vedúci zamestnanci spoločnosti zaisťovať za pomoci odborných externých zamestnancov, hlavne pri špeciálnych robotníckych profesiách.

Základné členenie vzdelávacích aktivít v oblasti BOZP :

- Vstupné školenia – pred nástupom do zamestnania; súčasťou týchto školení je aj inštruktáž na pracovisku
- Doplňovacie školenia – pri zmenách pracovnej náplne, preradení na inú prácu, iné pracovisko, zavádzaní nových technológií
- Periodické školenia – obnovovacie školenia slúžiace na obnovenie vedomostí získaných pri predchádzajúcom školení a doplnenie vedomostí o nové skutočnosti (max. 2 ročný interval)
- Odborné školenia – školenia stanovené záväznými predpismi (žeriavnici, zvárači, kuriči a iné)
- Osobitné školenia – školenia, ktoré boli identifikované ako potrebné
- Iné – školenia vykonávané po dlhodobej absencii zamestnanca napr. po chorobe, úraze a podobne.

Členenie školení BOZP podľa cieľových skupín zamestnancov :

- školenia vedúcich zamestnancov (politika a riadenie BOZP, zodpovednosti, úlohy, účasť na hodnotení rizík),
- školenia odborných pracovníkov bezpečnosti práce,
- odborné školenia zamestnancov odborných profesií, ktorí musia byť vzdelávaní aj v oblasti BOZP (obsluhovatelia tlakových nádob, vodiči motorových vozíkov, žeriavnici, zvárači a pod.),
- školenia zástupcov zamestnancov,

- školenia ostatných zamestnancov,
- školenia dočasných zamestnancov, zmluvných partnerov, dodávateľov, návštevníkov, účastníkov exkurzií a podobne (21).

1.10.1 Zabezpečenie školení

Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a metódy prevencie rizík sú predmetom výučby na školách pripravujúcich žiakov a študentov na výkon povolania a ďalšieho vzdelávania dospelých vrátane rekvalifikácií (2, §27, ods.1).

Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby súčasťou programu vzdelávania a odbornej výchovy všetkých zamestnancov bola bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a prevencia rizík (2, §27,ods.2).

Všetci zamestnanci spoločnosti pravidelne absolvujú opakované školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v zmysle Zákona č. 124/2006 Z.z. v platnom znení min. 1 x za 2 roky. Záznam o tomto opakovanom školení je vykonaný v zápisníku bezpečnosti práce príslušného zamestnanca, resp. na samostatnom zázname zo školenia, ktorého súčasťou je aj prezenčná listina účastníkov školenia. Overenie vedomostí v rámci školenia je ústnou alebo písomnou formou. O skúške je vykonaný záznam do zápisníka bezpečnosti práce, resp. samostatný záznam. Pre špeciálne robotnícke profesie napr. pre žeriavnikov, viazačov bremien, obsluhu plynových zariadení, obsluhu tlakových zariadení, vodičov motorových vozíkov a podobne platia špecifické zásady pre pravidelné zoznamovanie s pokynmi bezpečnej práce a overovanie vedomostí. Periodicity a rozsahy týchto odborných školení sú stanovené osobitnými predpismi. (V zmysle zákona č. 124/2006 Z.z. je fyzická osoba, ktorá má osvedčenie na vykonávanie činnosti alebo preukaz na vykonávanie činnosti, povinná každých päť rokov absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie.) Doklady o vykonaných školeniach, osvedčenia, preukazy a iné súvisiace dokumentácie, vrátane zápisníkov bezpečnosti práce zamestnancov sú vo väčšine prípadov v úschove u vedúceho zamestnanca, do ktorého kompetencie zamestnanec spadá, (resp. podľa internej smernice napr. na oddelení bezpečnosti práce, personálnom oddelení a pod.).

Bezpečnostný technik a Autorizovaný bezpečnostný technik sú povinný absolvovať najmenej každých päť rokov od vydania osvedčenia bezpečnostného technika resp. autorizovaného bezpečnostného technika aktualizáciu odbornú prípravu podľa osobitného predpisu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou (21).

1.10.2 Preskúšanie z vedomostí BOZP

Každá organizácia by mala mať vypracovaný systém vzdelávania svojich, ale aj externých zamestnancov. Vzdelávanie by sa malo uskutočňovať v súlade s vopred vypracovaným plánom a podľa stanovených harmonogramov.

Pri špecifikácii obsahu vzdelávania je nevyhnutné vychádzať z :

- pracovnej náplne (s opisom činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom),
- definovania úloh a zodpovednosti,
- predpisov, pravidiel a pokynov a zásad BOZP,
- výsledkov posudzovania rizík,
- posúdenia individuálnej výkonnosti zamestnancov a neuropsychickej záťaže,
- analýzy pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia,
- politiky BOZP,
- programov riadenia BOZP (motivačný program, protialkoholový program, atď.).

Overovanie vedomostí získaných školením je možné vykonávať:

- 1) písomnou formou – preferujúca forma preskúšania vedomostí v oblasti BOZP (§ 7 ods.1 písm. a) Zákona č. 124/2006 Z.z. o BOZP)
- 2) ústnou formou

Písomná forma preverovania vedomostí sa väčšinou využíva pri všetkých školeniach okrem novoprijatých zamestnancov v primeranom rozsahu formou písomných odpovedí na testové otázky. Overovanie vedomostí je vykonávané povereným lektorom, alebo prostredníctvom komisie, ktorú určí štatutárny orgán právnickej osoby objednávateľa, resp. navrhne bezpečnostný technik a pod.. Komisia má určitý počet členov napr. dvaja členovia komisie budú z radov právnickej osoby, pre ktorú sa vykonáva školenie a tretí

člen komisie je z radov odborných pracovníkov bezpečnosti práce a pod. Pre úspešné zvládnutie testových otázok je potrebné správne zodpovedať na napr. 85% otázok. V prípade, ak zamestnanec odpovie správne na menej ako 85% otázok, zúčastní sa školenia a overenia vedomostí v náhradnom termíne (21).

1.10.3 Dokumentácia o školení

V zmysle § 6 ods.1 písm. n) Zákona č. 124/2006 Z.z. je každý zamestnávateľ povinný viesť a uschovávať predpísanú dokumentáciu, záznamy a evidenciu súvisiacu s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci päť rokov odo dňa, keď bol v nich vykonaný posledný záznam, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Súbežne v zmysle § 7 ods. 1 je povinný zamestnancov oboznamovať a informovať pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne.

Súčasťou dokumentácie zo školení je nielen písomný test s uvedením skúšaného, skúšajúceho, dátumu skúšky, výsledok testu (vyhovel/nevyhovel), ale aj osnova školenia – záznam zo školenia a prezenčná listina účastníkov školenia.

Zo záznamov zo školenia musí byť zrejmé:

- kto skolil,
- kedy (dátum), rozsah (koľko hodín),
- kto sa školenia zúčastnil (potvrdené podpismi účastníkov – prezenčná listina),
- aký je cieľ školenia, formy a metódy,
- o čom boli účastníci školení (osnova školenia, zoznam predpisov),
- aké podporné materiály majú účastníci dostať, alebo preštudovať
- požiadavky a kritériá na overovanie vedomostí (test),

Vzory dokumentácie zo školení sú konkrétne uvedené v prílohe č.1.

Vzdelávanie a výcvik zamestnancov je základným princípom bezpečnostných opatrení. Preškolený a kompetentný zamestnanec, dostatočne motivovaný dodržiavať zásady BOZP je predpokladom pre úspešnosť podniku. Organizácie majú mať účinné postupy na zabezpečenie spôsobilosti a kompetentnosti pracovníkov, aby boli schopní bezpečne

a správne organizovať a vykonávať svoju prácu. Rámcovým cieľom vzdelávania a iných foriem výchovy k BOZP všeobecne je poskytnúť zamestnancom potrebné vedomosti a aktuálne inštrukcie, informácie, rozvíjať návyky, zručnosti a postoje nevyhnutné na bezpečný výkon činnosti a bezpečné správanie sa. Uvedené ciele sa dosahujú rôznymi formami školení, inštruktáži, výcvikom, nácvikom, vytváraním modelových situácií, organizovaním kampaní, informačnými aktivitami (ako sú plagáty, brožúry, pútače a iné). V rámci vzdelávania je potrebné venovať pozornosť všetkým aspektom súvisiacich s prácou, napr. aj psychosociálnym vzťahom, stresu a pod. (35).

1.11 Hodnotenie rizík

Hlavným zámerom je zisťovať a hodnotiť skutočné prevádzkové podmienky v organizácii, vyhľadávať miesta a činnosti, ktoré sú potenciálne schopné spôsobiť vznik pracovného úrazu alebo inej nežiaducej udalosti. Následne je zámerom využiť výsledok tohto hodnotenia na prijatie opatrení a ich realizáciu. Určenie správnych opatrení si vyžaduje posúdenie miery ohrozenia, tzn. stanovenie pravdepodobnosti jeho vzniku a posúdenie rozsahu možných následkov – posúdenie rizika. Prijatie princípu riadenia rizík predstavuje zavedenie systematického monitorovania a riešenia bezpečnostno-technického stavu na pracoviskách a jeho skvalitňovania v procese tzv. „proaktívneho riadenia“. Systém posudzovania rizík rieši bezpečnosť najmä v oblastiach, ktoré nie sú pokryté bezpečnostnými predpismi a technickými, či prevádzkovými normami. Prispieva k optimalizácii pracovného procesu, zníženiu úrazovosti, chorobnosti z povolania, nehodovosti, ale aj k zvýšeniu produktivity (35).

Pre prácu s rizikom existuje množstvo metód a postupov, ktoré sú v praxi úspešne používané takmer vo všetkých oblastiach ľudskej činnosti vyžadujúcej zo svojej podstaty určitú možnosť ovplyvniť existujúce riziká, či už je to priemysle, alebo inom odvetví. Jedným z takýchto vhodných prostriedkov je Slovenská technická norma STN 01 0380 „Manažérstvo rizika“, ktorá rieši všeobecný rámec na riešenie manažérstva rizika. Predstavuje logickú a systematickú metódu určovania súvislostí, identifikovania, analýzy, vyhodnotenia, zaobchádzania, monitorovania a oznamovania rizík súvisiacich s akoukoľvek činnosťou. Organizáciám umožňuje minimalizovať straty a maximalizovať príležitosti (33).

V Európskej únii každých pár minút niekto umiera z dôvodov súvisiacich s prácou. Okrem toho státisíce zamestnancov každoročne utrpia pracovný úraz, ďalší sú práceneschopní z dôvodu liečenia následkov stresu, nadmernej pracovnej záťaže, ochorení a poškodení podporno-pohybovej sústavy, či iných chorôb súvisiacich s pracoviskom. Úrazy a choroby sú nákladné nielen pre zamestnancov a ich rodiny, ale zaťažujú aj zdroje systémov zdravotnej starostlivosti a nepriaznivo ovplyvňujú produktivitu práce. Hodnotenie rizík predstavuje východisko pre úspešné riadenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a je kľúčom k zníženiu počtu úrazov súvisiacich s prácou a chorôb z povolania. Správne zrealizované hodnotenie môže zvýšiť bezpečnosť na pracovisku a zlepšiť zdravie, ako aj celkovú pracovnú výkonnosť (34).

5 krokov hodnotenia rizík:

1. krok: Určenie rizík a ohrozených osôb
2. krok: Zhodnotenie rizík a určenie poradia ich dôležitosti
3. krok: Stanovenie preventívnych opatrení
4. krok: Prijatie opatrení
5. krok: Monitorovanie a kontrola

Hodnotenie rizík predstavuje určenie pravdepodobnosti vzniku nežiaducej udalosti, závažnosti dôsledku možného poškodenia zdravia a určenie akceptovateľnosti rizika. Nenáročnosť na odborné znalosti, poznanie skutočného stavu a možných nepriaznivých zásahov človeka vo výrobnom procese vyžaduje jednoduchú metódu, ktorá v konečnom hodnotení zaradí existujúce riziko do kategórie akceptovateľného, resp. nevyhovujúceho rizika.

1.11.1 Hodnotenie rizík jednoduchou Bodovou metódou

Jednoduchá bodová metóda je zrozumiteľná a jednoduchá na vyhodnotenie miery ohrozenia. Je vhodnou metódou na preverenie rizík na pracovisku, ktoré sú určené ako východisko na bezpečnostné opatrenia v prevádzke. Vyjadruje sa polokvantitatívne – priradeným bodovým hodnotám od 1 do 5 pri hodnotení pravdepodobnosti a bodovým hodnotám od 1 do 4 pri hodnotení dôsledku je priradené aj slovné vyjadrenie

závažnosti. Pri vyhodnocovaní miery rizika sa používa definícia rizika v podobe **matice číselného posúdenia rizika**, ktorá je zostavená z hodnôt dôsledku a početnosti.

1.11.2 Hodnotenie rizík rozšírenou Bodovou metódou

Pri hodnotení rizík **rozšírenou bodovou metódou** je použitá rozšírená definícia rizika v podobe

$$R = P \times D \times V$$

Samotná miera rizika pri rozšírenej bodovej metóde sa vypočíta jednoduchým **súčinom troch parametrov** a na rozdiel od jednoduchej bodovej metódy (kde $R = P \cdot D$) je rozšírená o parameter „**V**“ – parameter **vplyvu úrovne BOZP** (názor hodnotiteľa). Táto metóda hodnotenia rizík sa vyjadruje polokvantitatívne – priradeným bodovým hodnotám od 1 do 5 pri hodnotení pravdepodobnosti, bodovým hodnotám od 1 do 5 pri hodnotení dôsledku a bodovým hodnotám od 1 do 5 pri hodnotení vplyvu úrovne BOZP je priradené aj slovné vyjadrenie závažnosti

Z hodnoty rizika R a klasifikácie bezpečnosti objektov vyplýva, či je potrebné vykonať bezpečnostné opatrenia na zníženie, alebo odstránenie rizika.

P – pravdepodobnosť vzniku a existencie rizika – stanovuje odhad možnosti, že k nežiaducej udalosti dôjde, pravdepodobnosť ako často dôjde k nežiaducej udalosti. Tento parameter vychádza z početnosti vzniku rizikovej situácie v rámci posudzovaného systému. Čím viac alebo častejšie je zamestnanec vystavený pôsobeniu rizikových faktorov, tým je väčšia pravdepodobnosť vzniku rizika.

1.11.3 Hodnotenie rizík pomocou Komplexnej metódy posudzovania rizika na pracovnom mieste

Bežná prax v malých a stredných podnikoch si vyžaduje metódy, ktoré sú nenáročné na čas a odborné znalosti, naopak predpokladajú poznanie skutočného stavu sledovanej technológie. Pri aplikácii metódy je nutné si uvedomiť, ktoré prvky analyzovaného systému je možné zanedbať a ktorým prvkom je nutné venovať zvýšenú pozornosť.

Systemom - v zmysle tejto metódy - je treba chápať súbor prvkov, ktoré zabezpečujú určitú činnosť. Bežné systémy, v ktorých existujú **humánne riziká**, sú tvorené **ľudským faktorom** (človek s jeho schopnosťami), ktorý pôsobí v určitom pracovnom procese a používa pracovné predmety. Princíp metódy spočíva vo **vhodnom pridelení bodovej hodnoty** jednotlivým **prvkom systému** a definovanie **akceptovateľného rizika**.

Použitie tejto metódy sa aplikuje hlavne v oblasti humánnych rizík. Metóda zahrňuje aj niektoré základné prvky analýzy ľudského faktora, ako aj posúdenie rizikovosti pracovného prostredia a pracovného predmetu. Možné uplatnenie má vo všetkých etapách technického života sledovaného systému. Vhodná je hlavne na okamžité ohodnotenie rizika za účelom aplikácie okamžitých, nie komplexných opatrení.

Konkrétne riziku, ktoré existuje v pracovnom procese a je funkciou jednotlivých parametrov prvkov systému, sa pridelujú **bodové hodnoty**. Tieto potom umožňujú hodnotenie výsledného rizika.

Postup posudzovania rizika v pracovnom procese je charakterizovaný nasledovnými krokmi:

- hodnotenie celkového rizika pracovného predmetu;
- hodnotenie vplyvu prostredia;
- hodnotenie spôsobilosti osoby zvládnuť riziko;
- výpočet hodnoty výsledného rizika;
- porovnanie vypočítanej hodnoty rizika a akceptovateľnej hodnoty rizika;
- vykonanie opatrení (34).

1.11.4 Metóda FMEA

Metóda FMEA (Failure Mode and Effects Analysis) je indukčná metóda, ktorá bola vyvinutá pre potreby štúdie porúch v systémoch. Je možné ju aplikovať na rôzne systémy (elektrické, hydraulické, mechanické a pod.) a na ich kombinácie. Umožňuje identifikovať poruchy s významnými následkami, ktoré ovplyvňujú funkcie systému.

Vo všeobecnosti platí, že každý systém sa správa ako reťaz. Poruchy ľubovoľného prvku systému negatívne ovplyvňujú funkčnosť celého systému. Metódu FME je možné uplatniť na konkrétnej úrovni systému, pre ktoré sú k dispozícii kritériá porúch. Postup tejto metódy vychádza z charakteristiky poruchy základného prvku (môže to byť zariadenie, uzol, prvok a pod.) a z funkčnej štruktúry prvku. Stanovuje sa vzťah medzi poruchami prvku a poruchami systému, alebo zlyhanie funkcie prvku, resp. systému (18).

2 Cieľ práce

Cieľom mojej diplomovej práce je:

- definovať preventívnu a ochrannú činnosť v rámci bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- popísať zabezpečenie preventívnych a ochranných služieb vo vybranom podniku,
- zistiť mieru informovanosti a spokojnosti zamestnancov ohľadne pracovnozdravotnej služby a bezpečnostnotechnickej služby v rámci bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (dotazníkovou metódou),
- navrhnúť zásady BOZP na vybraných pracoviskách a vytypovať nebezpečenstvá, navrhnúť možnosti jeho odstránenia alebo aspoň eliminovania.

3 METODIKA PRÁCE

Prvú časť vlastnej práce som zamerala na zabezpečenie preventívnych a ochranných služieb vo vybranom výrobnom podniku. Tento podnik je Welding Operations Services Slovakia s.r.o., ktorý sa zameriava na vývoj a výrobu technických plynov a zváracích zariadení. Popisované skutočnosti som získala rozhovorom s konateľom spoločnosti DELTA EN PLUS s.r.o. pánom Štefanom Novosadom. Ochoťne ma oboznámil s problematikou a poskytol mi potrebné informácie o zabezpečení ochrany práce v danej spoločnosti.

V druhej časti sa zaoberám zamestnancami, ich informovanosťou a spokojnosťou ohľadne preventívnych a ochranných služieb. Na zistenie týchto skutočností som využila dotazník. Dotazníky som následne vyhodnotila percentuálne a graficky.

V tretej časti sa venujem navrhnutiu zásad BOZP na vybraných pracoviskách. Vybrala som si dve pracoviská, ktorými sú zvaračská dielňa a pracovisko údržby.

V poslednej časti sa venujem vytypovaniu nebezpečenstiev a navrhnutiu možnosti jeho odstránenia alebo aspoň eliminovania. Venujem sa: pohybu (v areály spoločnosti), montážnym prácam a ručnej manipulácii s bremenami. Prostredníctvom tzv. maticovej metódy som vyjadřila riziká, definovala ich a rovnako aj navrhla opatrenia na ich predchádzanie alebo aspoň elimináciu. Vytvorila som jednotlivé tabuľky na konkrétne riziká, k tabuľkám je dôležité uviesť vysvetlenie uvádzaných číselných hodnôt:

P - Pravdepodobnosť výskytu udalosti

Hodnota	Charakteristika
1	veľmi nízka - vznik javu je takmer vylúčený - takmer nemožné ohrozenie
2	nízka - vznik javu je málo pravdepodobný, alebo možný - veľmi zriedkavé ohrozenie
3	stredná - jav vznikne niekedy počas životnosti zariadenia, príp. činnosti - zriedkavé ohrozenie
4	vysoká - jav vznikne niekoľkokrát počas životnosti zariadenia, príp. činnosti - časové ohrozenie
5	veľmi vysoká - jav vznikne veľmi často - nepretržité ohrozenie

D - Dôsledok vzniknutej udalosti

Hodnota	Charakteristika
1	zanedbateľný - menej ako ľahký úraz, zanedbateľná porucha systému
2	málo významný - ľahký úraz, začiatok choroby z povolania alebo menšie poškodenie systému, finančné straty
3	kritický - ťažký úraz, choroba z povolania alebo rozsiahle poškodenie systému, straty vo výrobe, veľké finančné straty
4	katastrofický - smrtenie v dôsledku pracovného úrazu alebo úplné zničenie systému, nenahraditeľné straty

R - Výsledná miera rizika

Hodnota	Charakteristika
1 - 3	prijateľné - systém je bezpečný, bežné postupy
4 - 11	mierne - systém je bezpečný s podmienkou zaškolenia obsluhy, prehliadok a pod.
12 - 16	nežiaduce - systém je nebezpečný - uplatnenie ochranných opatrení
17 - 20	neprijateľné - systém je neprijateľný - okamžité uplatnenie ochranných opatrení, odstavenie systému

Matica číselného posúdenia rizika

Dôsledok/Početnosť	1	2	3	4
1	1	4	6	12
2	2	7	11	13
3	3	10	15	17
4	5	12	16	19
5	8	14	18	20

4 Vlastná práca

4.1 Welding Operations Services Slovakia s.r.o.

Náplň podnikania je design, výroba a predaj produktov, procesov a systémov. Riešenia a pridružené služby, adaptované na potrebu zákazníkov v odbore zvarovania a rezania materiálov.

WOSS s.r.o. neustále hľadá riešenia a služby pre zákazníkov a ponúka najlepšie produkty prostredníctvom inovácie a výkonu.

Welding Operations Services Slovakia s.r.o. spája mnohé produkty a technológie, aby vyvinula hodnotné aplikácie a služby nielen pre svojich zákazníkov, ale aj pre spoločnosť. Inovatívne technológie, ktoré znižujú tvorbu emisií, znižujú priemyselnú spotrebu energie, obnovujú a znovu používajú prírodné zdroje alebo vyvíjajú energie budúcnosti, ako je vodík, biopalivá alebo fotovoltaiická energia... Kyslík pre nemocnice, domácu starostlivosť, boj proti nozokomiálnym infekciám...

Bezpečnosť je prvoradým cieľom. Zaistenie bezpečnosti je v tomto podniku úlohou pre všetkých.

4.2 Zabezpečenie preventívnych a ochranných služieb v spoločnosti WOS

Spoločnosť má preventívne a ochranné služby (bezpečnostnotechnickú a pracovnozdravotnú službu zabezpečenú dodávateľským spôsobom.

S bezpečnostnotechnickou a rovnako aj pracovnou zdravotnou službou má vzájomný vzťah potvrdený zmluvou o dielo (príklad zmluvy o dielo sa nachádza v prílohe č.3).

Poskytovanie bezpečnostnotechnických služieb vykonáva v tejto spoločnosti spoločnosť DELTA EN PLUS s.r.o. dodávateľským spôsobom hlavne prostredníctvom

Autorizovaného bezpečnostného technika, ktorým je samozrejme zamestnanec spoločnosti.

Po stretnutí s konateľom spoločnosti DELTA EN PLUS s.r.o. som zistila následné skutočnosti:

Zaviazali sa, že bezpečnostnotechnické služby a všetky činnosti s nimi súvisiace budú realizovať pre výrobné aj nevýrobné spoločnosti. Prostredníctvom bezpečnostnotechnických služieb mienia poskytovať odberateľom poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia.

Prostredníctvom autorizovaného bezpečnostného technika plnia všetky úlohy ustanovené v Zákone č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v záujme optimalizácie pracovných podmienok ovplyvňujú postoje zamestnávateľa (odberateľa), vedúcich zamestnancov a zamestnancov k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

V spoločnosti bolo ustanovené:

Každá osoba zdržiavajúca sa v priestoroch závodu je povinná dodržiavať interné predpisy, s ktorými bola pri vstupe do podniku oboznámená.

Pracovník, ktorý zistí akékoľvek porušenie interných predpisov je povinný okamžite informovať vedúceho pracovníka zodpovedného za priestor v ktorom k porušeniu došlo. Príslušný vedúci pracovník bezodkladne podnikne potrebné kroky.

Ku každodennej bezpečnosti tu prispieva aj videokazeta o bezpečnosti je k dispozícii na osobnom oddelení. Tento film trvajúci 11 minút, musí byť systematicky zhliadnutý každým novým pracovníkom podnik (zamestnanec, dočasný zamestnanec alebo praktikant). Video zariadenie nainštalované v malej zasadačke je všetkým k dispozícii na tento účel.

Vo firme sa zaviedol tzv. STROM PRÍČIN. Animátor bezpečnosti po získaní správy o nehode alebo úraze zvolá všetkých zúčastnených, svedkov a ich nadriadených. Skupina zhromaždí všetky informácie o udalosti, identifikuje jej príčiny a navrhne potrebné nápravné a preventívne opatrenia. Animátor bezpečnosti zostaví strom príčin, ktorý umožní spoznať skutočné príčiny a prijať opatrenia ktoré zabránia opakovaniu danej udalosti. Strom príčin distribuuje na všetky oddelenia závodu, aby sa s ním mohli oboznámiť všetci zamestnanci.

Spoločnosť DELTA EN PLUS s.r.o. má takéto metodické činnosti:

- Oboznamovanie a informovanie zamestnancov - § 7 zákona č.124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Povinnosti zamestnávateľa pri bezprostrednom a vážnom ohrození života alebo zdravia § 8 zákona č.124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Bezpečnostnotechnická služba prostredníctvom autorizovaného bezpečnostného technika mieni vypracovávať a koordinovať vypracovanie dokumentácie pre odberateľa vyplývajúcu zo Zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a súvisiacich predpisov. Súčasťou dokumentácie je zavedenie systému:

- ✓ evidencie všeobecných a odborných školení zamestnancov v oblasti BOZP – a systém ďalšieho vzdelávania v oblasti BOZP, lekárskeho prehliadok, menovacích dekrétov,
- ✓ vydávania a distribúcie predpisov
- ✓ zabezpečenie vykonávania a kontrol prehliadok a skúšok technických zariadení a vyhradených technických zariadení,
- ✓ zabezpečenia BOZP vo vzťahu k neinterným zamestnancom (odberatelia, dodávatelia, nájomníci, prenajímatelia a iní), v prípade viacerých zamestnávateľov na jednom pracovisku, evidencia písomnej dohody o zaistení ochrany práce,
- ✓ zabezpečovania, pridelovania a evidencie Osobných ochranných pracovných prostriedkov, pracovných odevov, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov,

- ✓ vedenia a spracovania dokumentácie a evidencie na úseku bezpečnosti práce, bezpečnosti technických zariadení, vyhradených technických zariadení a pracovných podmienok v spolupráci s vedúcimi zamestnancami,
- ✓ vyšetrovania pracovných úrazov, iných úrazov ako pracovných úrazov, chorôb z povolania, prevádzkových nehôd, porúch technických zariadení, sledovanie vývoja a hodnotenie pracovnej úrazovosti, stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok, zisťovania nedostatkov a ich odstraňovanie (hlásenie, registrácia, záznamy)
- ✓ pomoc pri zabezpečení pracovnej zdravotnej služby v zmysle §26 Zákona č. 124/2006 Z.z.
- ✓ vymedzenia zodpovedností na úseku ochrany práce
- ✓ opatrení v oblasti riadenia, kontroly a zlepšovania stavu BOZP
- ✓ merania a hodnotenia faktorov pracovného prostredia
- ✓ zabezpečovanie kontaktu s Inšpekciou práce a s Oprávnenou právnickou osobou (OPO).
- ✓ opatrení pre zamestnávateľa potrebných na ochranu života a zdravia zamestnancov v prípade mimoriadnych situácií vrátane požiarov a na poskytnutie prvej pomoci)
- ✓ zásad pre poskytovanie osobných ochranných prac. prostriedkov (zúčastňovania sa pri výbere a nákupe OOPP, ako aj kontrola ich funkčnosti, evidencia)
- ✓ pripomienkovania technologických a pracovných postupov z hľadiska BOZP
- ✓ zisťovania potenciálnych rizík na pracoviskách a odhaľovanie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození
- ✓ evidencie previerok, kontrol, ako aj odstraňovanie zistených závad v stanovených termínoch,
- ✓ kontrolnej, metodickej a poradenskej činnosti pre zamestnávateľa a iné.

Spoločnosť DELTA EN PLUS s.r.o. využíva softvérové aplikácie Bezpečnostno-technický systém (BTS), a iné softvérové podporné programy, pri organizovaní bezpečnostnotechnickej služby, čím zaručuje odborné vykonávanie činností bezpečnostnotechnických služieb.

4.3 Miera informovanosti a spokojnosti zamestnancov ohľadom pracovnej zdravotnej služby, bezpečnostnotechnickej služby a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

V spoločnosti WOSS s.r.o. som požiadala zamestnancov o spoluprácu na vyplnení dotazníka, ktorý mi na základe konkrétnych otázok umožňuje zistiť mieru informovanosti a spokojnosti zamestnancov ohľadne preventívnych a ochranných služieb a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Dotazník sa skladá z uzatvorených ale aj otvorených otázok. Dotazník bol samozrejme anonymný. Rozdala som 50 kusov dotazníkov, z ktorých bola návratnosť 36 kusov. Ostatní zamestnanci neboli ochotní dotazník odovzdať.

DOTAZNÍK

Máte vo firme prístup k informáciám týkajúcich sa problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo vašej spoločnosti?

- Áno
- Nie

Máte zabezpečený pravidelný prísun informácií týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci?

- Áno
- Nie
- Čiastočne

Sú Vám informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia poskytované zrozumiteľne a presne?

- Áno
- Nie
- Čiastočne

Ste zapojení do identifikácie rizík na pracovisku?

- Áno
- Nie

Je Vám známa metodika na analýzu rizík?

- Áno
- Nie
- Čiastočne

Viete o tom, že spoločnosť v ktorej pracujete má zabezpečenú pracovnozdravotnú a bezpečnostnotechnickú službu?

- Áno
- Nie

Viete kde má pracovnozdravotná služba a bezpečnostnotechnická služba pôsobisko?

- Áno
- Nie

Už ste niekedy využili služby pracovnozdravotnej služby a bezpečnostnotechnickej služby?

- Áno
- Nie

Je podľa Vás pracovnozdravotná služba a bezpečnostnotechnická služba dôležitá?

- Áno
- Nie

Boli ste školení ohľadne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci?

- Áno
- Nie

Čo vám školenie ohľadne bezpečnosti a ochrany zdravia dalo?

.....
.....
.....

Dostávate osobné ochranné pracovné pomôcky?

- Áno
- Nie

Používate osobné ochranné pracovné pomôcky?

- Áno
- Nie
- Čiastočne

Čo si myslíte o používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov?

.....
.....
.....

Aký máte názor na zabezpečenie ochrany práce v spoločnosti kde pracujete?

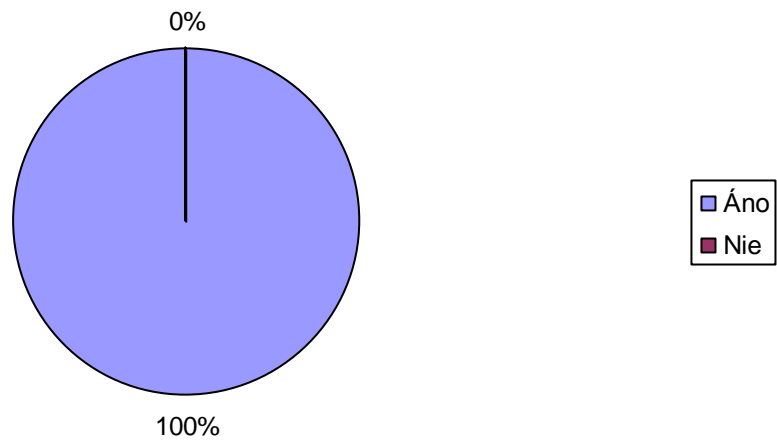
.....
.....
.....

Ďakujem Vám za ochotu a čas strávený spoluprácou na tomto dotazníku.

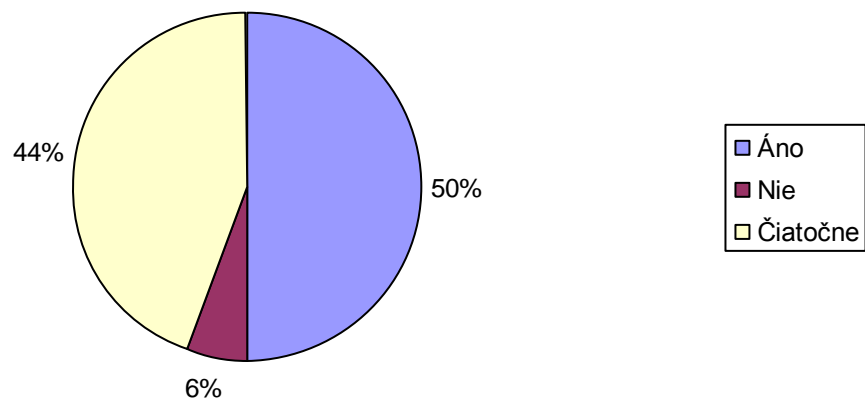
Dotazníky, ktoré boli vyplnené a odovzdané som následne vyhodnotila percentuálnym vyjadrením a grafickou formou (uzatvorené otázky). Z otvorených otázok som zistila názor na opytované, tento názor zamestnancov som sa snažila stručne popísať.

Uzavreté otázky:

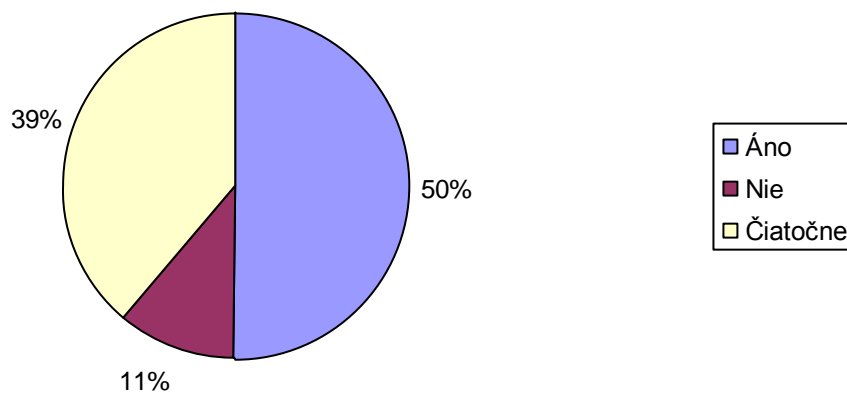
Máte vo firme prístup k informáciám týkajúcich sa problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo vašej spoločnosti?

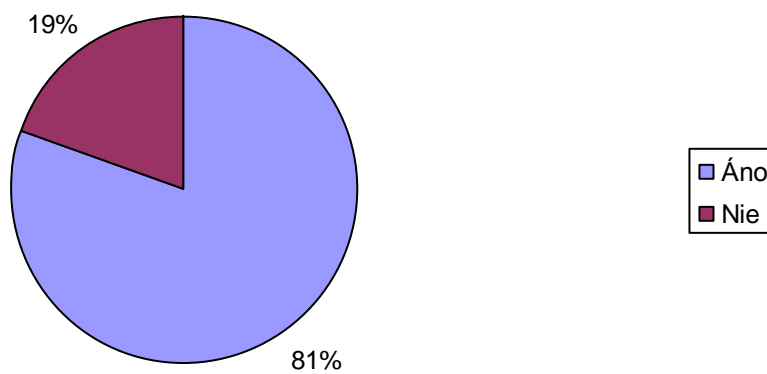
Máte zabezpečený pravidelný prísun informácií týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci?

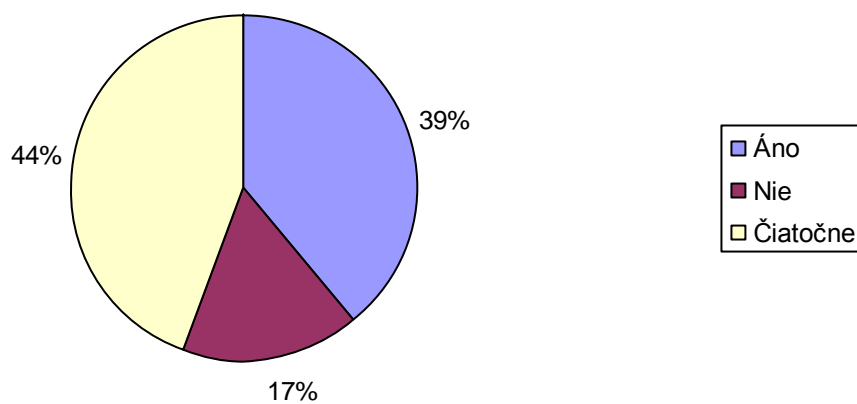
Sú Vám informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia poskytované zrozumiteľne a presne?

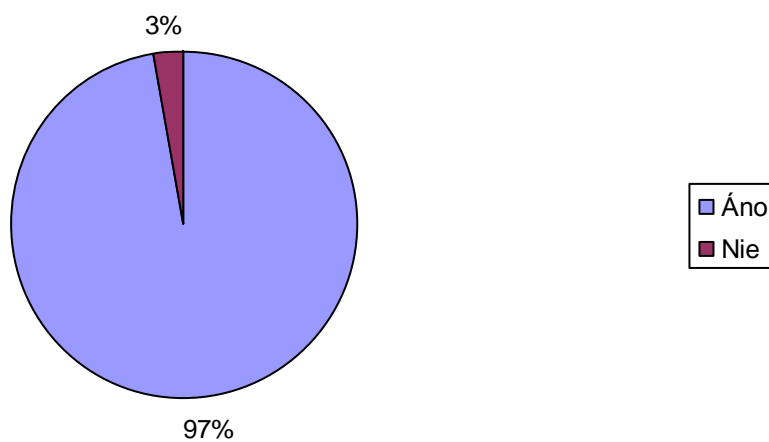
Ste zapojení do identifikácie rizík na pracovisku?

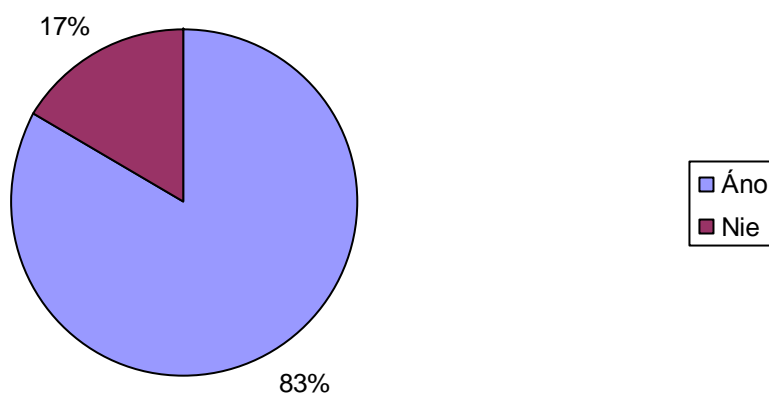
Je Vám známa metodika na analýzu rizík?

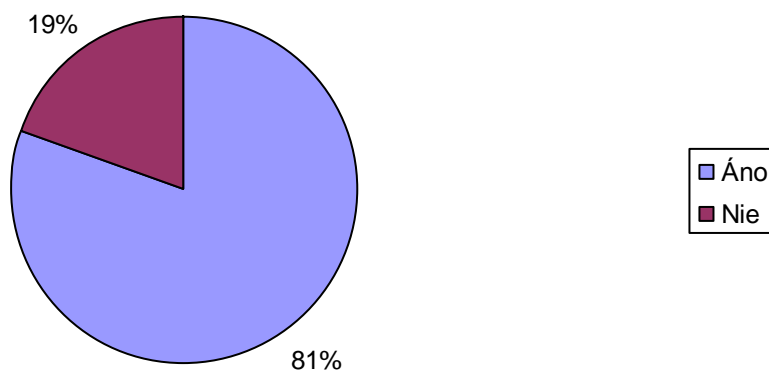
Viete o tom, že spoločnosť v ktorej pracujete má zabezpečenú pracovnozdravotnú a bezpečnostnotechnickú službu?

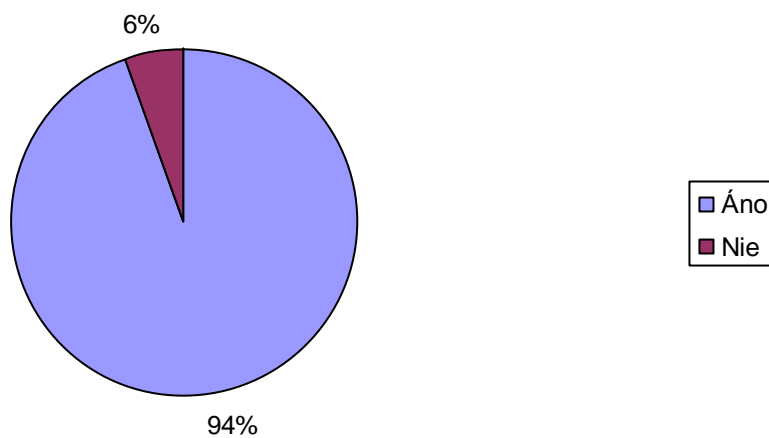
Viete kde má pracovnozdravotná služba a bezpečnostnotechnická služba pôsobisko?

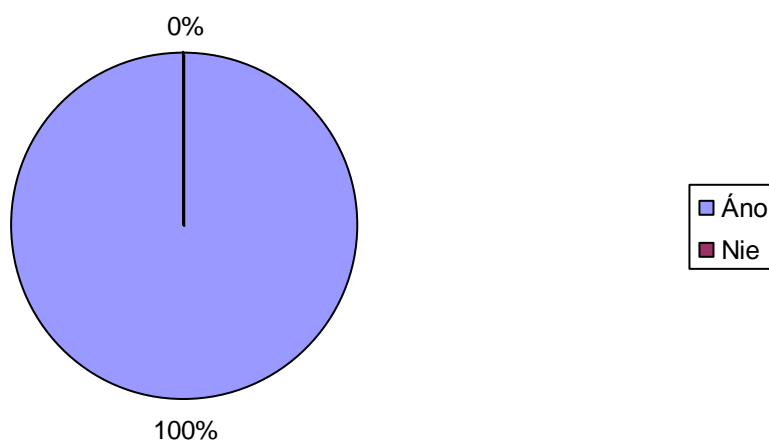
Už ste niekedy využili služby pracovnozdravotnej služby a bezpečnostnotechnickej služby?

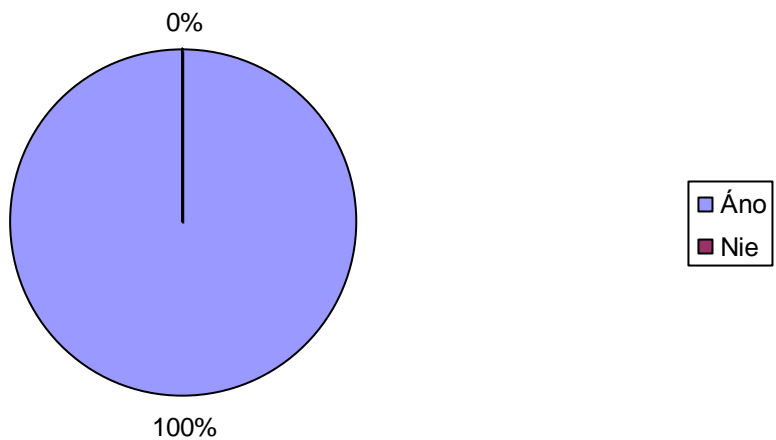
Je podľa Vás pracovnozdravotná služba a bezpečnostnotechnická služba dôležitá?

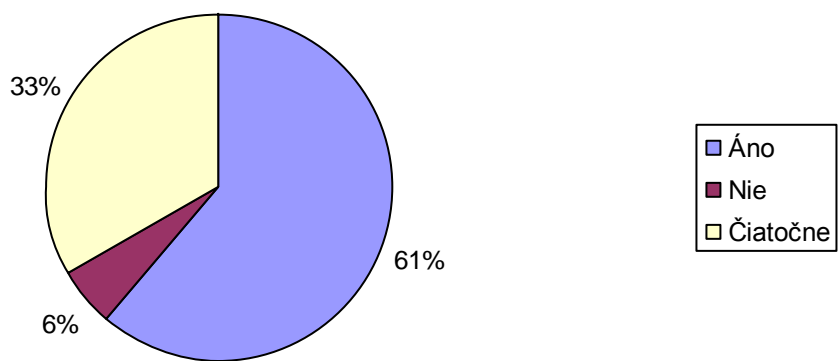
Boli ste školení ohľadne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci?

Dostávate osobné ochranné pracovné pomôcky?

Používate osobné ochranné pracovné pomôcky?

Podľa zistených skutočností z uzatvorených otázok som došla k záveru, že zamestnanci sú dostatočne informovaní o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, sú v tejto oblasti školení a osobne sa podieľajú na identifikácii rizík na pracovisku.

Otvorené otázky:

Čo vám školenie ohľadne bezpečnosti a ochrany zdravia dalo?

- Väčšina zamestnancov sa vyjadrila v tom duchu, že školenie im dalo veľké množstvo informácií, ktoré ich uviedli do obrazu ohľadne rizík na pracovisku, možnosti predchádzania rizikám, získali informácie o tom, ako správne a hlavne bezpečne vykonávať svoju profesiu.

Čo si myslíte o používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov?

- Zamestnanci akoby sa rozdelili na 3 skupiny:
 1. skupina: uznáva osobné ochranné pracovné prostriedky, je s nimi spokojná a používa ich pravidelne.
 2. skupina: osobné ochranné pracovné prostriedky síce uznáva, ale používa ich len v niektorých prípadoch.
 3. skupina: neuznáva osobné ochranné prostriedky, obťažujú ich, podľa ich vlastných slov im pri práci prekážajú (napr. v rukaviciach vraj nemajú dostatočný cit). Musím však podotknúť, že táto skupina je najmenšia.

Aký máte názor na zabezpečenie ochrany práce v spoločnosti kde pracujete?

- Zamestnanci sa vyjadrili tak, že podľa nich je ochrana práce zabezpečovaná dobre, sú pravidelne školení, riziká sa pravidelne vyhodnocujú a uznávajú, že keď dodržiavajú stanovené predpisy a postupy práce je možnosť úrazu nízka.

4.4 Návrh zásad bezpečnosti a ochrany zdravia na vybraných pracoviskách

Zamerala som sa na:

1. zväčšková dielňa
2. pracovisko údržby

4.4.1 Zváračská dielňa

V tejto dielni pracujú zvárači. Zváranie prebieha formou MIG/MAG (zváranie v ochrannej atmosfére) alebo TIG (zváranie wolframovou elektródou v ochrannej atmosfére) alebo zváranie pod tavivom.

4.4.1.1 Pracovné oblečenie

Zvárač musí byť oblečený do predpísaného pracovného odevu dobrej kvality, presnej veľkosti, vyrobeného z nehorľavej látky. Musí mať obutú bezpečnostnú obuv.

4.4.1.2 Ochrana očí

Na ochranu očí je nutné používať filtre spĺňajúce požiadavky normy STN EN 169. Je možné vybrať si z rôznych stupňov ochrany v závislosti od zváraného kovu, podľa druhu zvárania a intenzity zváracieho prúdu. Zvárač musí zvar aj obrúsiť, aby dokončil úpravu alebo zabezpečil konečnú podobu. Musí používať bezpečnostné okuliare.

4.4.1.3 Ochrana pokožky

Ultrafialové lúče agresívne pôsobia na kožu. Elektrický oblúk spôsobuje rýchle opálenie a niekedy aj vážne popálenie. Infračervené žiarenie pôsobí ako pec a zváraná súčiastka, ktorá je veľmi horúca, vyžaruje teplo dodávané elektrickým oblúkom. Okrem toho odletujú iskry. Z týchto dôvodov musí zvárač nosiť zásteru, vysokú bezpečnostnú obuv a vhodné pracovné oblečenie vyrobené z nehorľavých materiálov.

4.4.1.4 Ochrana pracovníkov v okolí zvárača

Je potrebné vykázat pracovníkov nachádzajúcich sa v blízkosti zvárača do bezpečnej vzdialenosti a zabezpečiť, aby sa nepozerali do elektrického oblúku, čo vo väčšine

prípadov stačí na ich ochranu. V opačnom prípade je nutné použiť závesy a pevné priehľadné a filtračné clony.

4.4.1.5 Ochrana proti dymu, ochranným plynom a výparom zo zvarovania

Zvaračské dielne musia byť dostatočne vetrané a to bez prievanu. Odsávače dymu odsávajú dym v blízkosti elektrického oblúku pomocou odsávacej hubice, ktorá má tvar prispôsobený tvaru zvaranej súčiastky.

Ultrafialové lúče premieňajú kyslík na ozón, ktorý môže spôsobiť dýchacie problémy, pokiaľ sa tento ozón nepohybuje v dôsledku zlého vetrania dielne. Pri výskyte trichlóretylénu, ktorý sa nachádza v odmasťovacích produktoch, ultrafialové lúče vytvárajú fosgen, toxický a veľmi nebezpečný plyn.

4.4.1.6 Ochrana proti rizikám zapríčineným elektrickým prúdom

- Nosenie suchých a nepotrhaných zvaračských rukavíc.
- Nosenie suchého zvaračského oblečenia
- Práca na suchej zemi alebo na izolovanom podklade
- Nosenie suchej a izolačnej obuvi

4.4.1.7 Riziká výbuchu a požiaru

V prípade rezania alebo zvarovania na materiáloch, nádržkách, rúrkach a pod., ktoré obsahovali pohonné hmoty, plyny (aj keď sú dlho prázdne), dodržiavať prísne bezpečnostné predpisy.

Na odstránenie rizík požiaru, musí byť dielňa čistá, pozametaná, bez horľavých materiálov v zóne zvarovania alebo rezania.

4.4.1.8 Toxikologické riziká

Zváranie alebo rezanie materiálov nafarbených mínium obsahujúcim olovo (zakázané) spôsobuje uvoľňovanie nebezpečných plynov.

Zváranie alebo rezanie materiálov potiahnutých zinkom, hliníkom, teflónom spôsobuje uvoľňovanie toxických plynov.

4.4.2 Pracovisko údržby (Práca na obrábacích strojoch)

Pracovníci údržby - elektrikári pracujúci na údržbe sú oprávnení k zásahom do inštalácií nízkeho a vysokého napätia, či už na čistenie, úpravy alebo opravy, inštaláciu nových zariadení alebo rozširovanie existujúcich zariadení.

Musia mať platné oprávnenia zodpovedajúce druhu prác vykonávaných na elektrických zariadeniach.

4.4.2.1 Lis

Obsluha musí:

- Používať ochranné okuliare.
- Používať bezpečnostnú obuv.
- Používať rukavice.
- Používať prilbu.

4.4.2.2 Brúska

Obsluha musí:

- Používať ochranné okuliare a ochranné štíty.
- Používať bezpečnostnú obuv.
- Používať rukavice.
- Používať prilbu.
- V prípade poškodenia kotúča ihneď upozorniť údržbára.

- Před začatím práce skontrolovat, že vzdialenosť brúsneho kotúča a stola je menšia než 2mm

Obsluha nesmie:

- Nosit' oblečenie s voľnými časťami, ktoré by mohla brúska zachytiť (jej rotujúce časti).
- Brúsiť na čelách kotúča.
- Používať brúsky na iné účely než brúsenie nástrojov (vrtáky, a pod.)

4.4.3.3 Stojanová vrtačka

Obsluha musí:

- Používať ochranné okuliare.
- Používať bezpečnostnú obuv.
- Používať rukavice.

Obsluha nesmie:

- Vložiť končatinu počas vrtania do oblasti vrtania.

Okrem prípadov ak sú k dispozícii potrebné špeciálne nástroje a náradie, je z bezpečnostných dôvodov zakázané prevrtávať alebo zväčšovať otvory s priemerom väčším než 10mm na tenkých plechoch.

4.5 Hodnotenie rizík (nebezpečenstiev)

V spoločnosti WOS sme sa rozhodli hodnotiť riziká pri nasledovných činnostiach:

- pohyb (v areály spoločnosti)
- montážne práce
- ručná manipulácia s bremenami

Na posúdenie rizík v týchto oblastiach som si zvolila maticovú metódu, zistené skutočnosti som vyhodnotila, zapísala do tabuliek a následne som navrhla opatrenia, ktoré by mohli ohrozenia odstrániť, prípadne aspoň eliminovať.

4.5.1 POHYB

4.5.1.1 Pohyb chodcov v budove závodu

- Nebežať.
- Pohybovať sa len po vyznačených komunikáciách, podľa možnosti po chodníkoch pre peších.
- Dodržiavať bezpečnostné značky (stop, zákaz...).
- Dávať pozor na križovatkách (pozrite sa do zrkadiel).
- Neskracovať si cestu cez pracovné zóny a miesta určené na uskladnenie materiálu.
- Pri vonkajších automatických dverách čakať na ich úplné otvorenie a až potom cez ne prejsť, nepokúšať sa prejsť cez dvere počas ich zatvárania.
- Neprechádzať popod rebríky, plošiny a zavesené bremená.

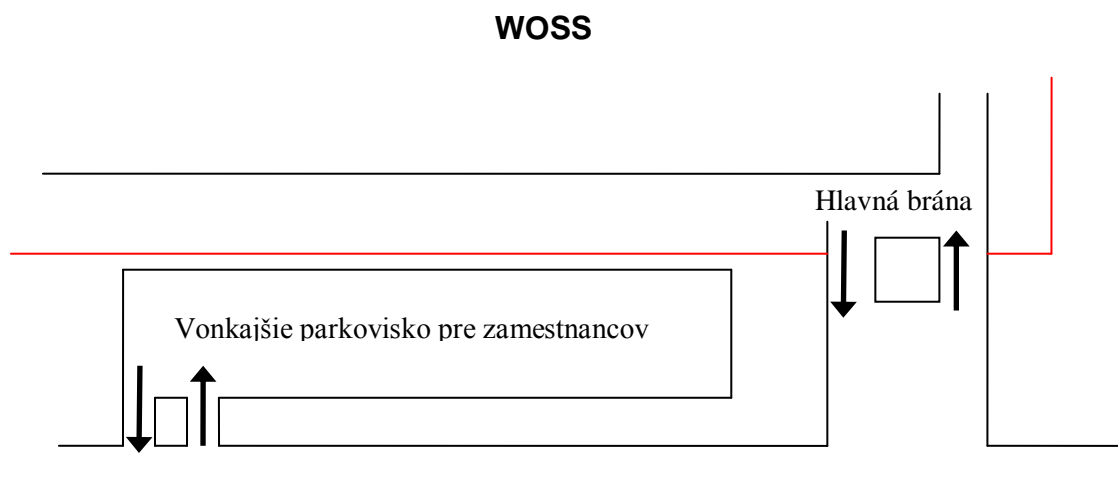
4.5.1.2 Pohyb chodcov vo vonkajších priestoroch závodu

- Po komunikách sa pohybovať vľavo pri okraji vozovky.
- Do priestorov závodu vstupovať cez bránku pre chodcov na úrovni hlavnej brány.
- Nevstupovať na trávniky.
- Nevstupovať do priestoru hlavnej brány, predovšetkým, keď je v činnosti.

4.5.1.3 Pohyb osobných motorových vozidiel v priestoroch závodu

Platné pravidlá vo vnútri objektu sú totožné s pravidlami cestnej premávky a to predovšetkým:

- Maximálna povolená rýchlosť 20 km/h.
- Dodržiavanie dopravných značiek (prikázaný smer, zakázaný smer...).
- Parkovanie povolené len na označených miestach, je zakázané parkovať na komunikáciách.
- Jazdiť po pravej strane vozovky.
- Pokiaľ je hlavná brána zatvorená, čakať na jej úplné otvorenie a potom prejsť.

Obrázok.č.1: Nákres rozmiestnenia vonkajšieho areálu

4.5.1.4 Parkovanie

Firemné vozidlá a súkromné osobné vozidlá manažérov podniku parkujú na parkovisku v areáli závodu.

Ostatní zamestnanci podniku parkujú svoje vozidlá na vyhradenom parkovisku mimo priestorov závodu.

- WOSS s.r.o. nie je zodpovedná za krádež, poškodenie alebo zničenie vozidla parkujúceho na podnikovom parkovisku.
- V prípade dopravnej nehody vo vnútri objektu (náraz, nedanie prednosti...), je

potrebné privolať animátora bezpečnosti alebo manažéra ľudských zdrojov, vystaví protokol a plní úlohu mediátora.

- Pre všetky vozidlá je zakázané státie a zastavenie pred automatickými bránami, núdzovými východmi, vstupnou bránou, kontajnermi, transformačnou stanicou, kotolňou, kompresorovou stanicou a ostatnými prevádzovými zariadeniami, na trávnikoch a pred administratívnymi budovami.
- Parkovanie zamestnancov podniku na parkoviskách, rezervovaných pre vedenie, pre návštevníkov, pre vozidlá spoločnosti a pre prenajaté vozidlá je prísne zakázané.

Tabuľka č.1: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na pohyb – pokĺznutie pošmyknutie osoby na teréne

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Pohyb	pokĺznutie, pošmyknutie osoby na teréne	*pokĺznutie, pošmyknutie pri chôdzi po teréne, zablatených, zasnežených a namrznutých komunikáciách a vonkajších podnikových priestoroch	2	2	7	* vhodná voľba trás, určenie a zriadenie vstupov na pracovisko, podnikových komunikácií a prístupových ciest, chodníkov; * ich čistenie a udržovanie hlavne v zimnom období a za daždivého počasia; * v zimnom období odstraňovanie námrazy, snehu, protisklzový, protišmykový posyp;

Výsledkom tohto hodnotenia je zistenie, že riziko je mierne (systém je bezpečný s podmienkou zaškolenia obsluhy, prehliadok a pod.). K obmedzeniu rizika som navrhla opatrenia, ktoré môžu riziko eliminovať.

Tabuľka č.2: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na pohyb – pád osoby na rovine

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Pohyb	pád osoby na rovine	* pád, narazenie rôznych častí tela po následnom páde v priestoroch staveniska, podvrtnutie nohy pri chôdzi osôb po staveniskových komunikáciách a podlahách, pracovísk, schodíkoch , dočasných schodištiach, rampách, vyrovnávacích mostíkoch, lávkach, podlahách lešení, plošinách a iných pomocných pracovných podlahách	2	1	2	* bezpečný stav povrchu podláh vo vnútri stavebných objektov, hlavne vstupov do objektov, frekventovaných chodieb a vnútorných komunikácií; * udržovanie, čistenie a upratovanie podláh, priechodzích plôch a komunikácií; * udržovanie komunikácií a priechodov voľne priechodných a voľných, bez prekážok a zastavovaní materiálom,

						prevádzkovým zariadením apod.; * vedenie pohyblivých prívodov a el. káblov mimo komunikácie; * včasné odstraňovanie komunikačných prekážok; * vhodná a nepoškodená pracovná obuv (podľa vyhodnotenia rizík OPPP); * zaistenie dostatočného el. osvetlenia v noci, za zníženej viditeľnosti (v suterénnych priestoroch, pivniciach , miestnostiach bez okien a denného osvetlenia, v kanáloch apod.);
--	--	--	--	--	--	--

Výsledkom tohto hodnotenia je zistenie, že riziko je prijateľné (systém je bezpečný, bežné postupy). K obmedzeniu rizika som navrhla opatrenia, ktoré môžu riziko eliminovať.

Tabuľka č.3: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na prevádzku na vnútrozávodných a vonkajších komunikáciách – nehody, škody vzniknuté na vozidlách

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Prevádzka na vnútrozávodných a vonkajších komunikáciách	nehody, škody vzniknuté na vozidlách	* rôzne zranenia a úrazy a vecné škody vznikajúce na prevádzkovaných vozidlách - nehody v areály firmy	3	3	15	* zoznámenie vodiča s internými predpismi pre vnútrozávodnú dopravu (ak sú spracované) a s návodom na obsluhu vozidla; * rešpektovať príslušné dopravné značenie (jednosmernú prevádzku, prednosť v jazde, max. rýchlosť apod.); * oboznámiť sa s menej obvyklými rozmermi či vozidla, nákladu, či dopravných ciest; * oboznámiť sa s celkovou dopravnou situáciou;

Výsledkom tohto hodnotenia je zistenie, že riziko je nežiadúce (systém je nebezpečný). K obmedzeniu rizika je nutné uplatnenie ochranných opatrení.

4.5.2 Montážne práce

Tabuľka č.4: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na montážne práce a mechanizovaným náradím (elektrickým, pneumatickým, všeobecne)- pôsobenie vibrácií

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Mechanizované náradie - elektrické, pneumatické všeobecne	pôsobenie vibrácií	* vibrácie prenášané na ruky s postihnutím rôznych tkanív, poškodenie kostí, kĺbov a šliach, cievné poruchy, ochorenia nervov; tieto poškodenia zdravia sa prejavujú degeneratívnymi zmenami, ktoré vznikajú priamym mechanickým účinkom rázov; traumaticka vibračná vazoneuróza pri dlhodobejšej práci s niektorými druhmi náradia, hlavne pneumatickými;	2	2	7	* udržovanie náradia v riadnom technickom stave; * dodržovanie bezpečnostných oddychových prestávok podľa návodu na obsluhu;

Výsledkom tohto hodnotenia je zistenie, že riziko je mierne (systém je bezpečný s podmienkou zaškolenia obsluhy, prehliadok a pod.). K obmedzeniu rizika som navrhla opatrenia, ktoré môžu riziko úplne obmedziť alebo minimálne eliminovať.

Tabuľka č.5: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na montážne práce s mechanizovaným náradím (elektrickým, pneumatickým, všeobecne)- úraz elektrickým prúdom

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Mechanizované náradie - elektrické, pneumatické všeobecne	úraz el. prúdom	* úraz obsluhy elektrickým prúdom Pozn.: Z princípu ručného náradia držaného v rukách vyplýva väčšie nebezpečie úrazu pri prechode el. prúdu živým organizmom. Na náradie pôsobí pracovník silou, takže jeho svaly sú predpäté a styk s vodivými časťami je obzvlášť dobrý. V prípade poruchy izolácie potom	2	3	11	* opravu vykonávať odborne, len po odpojení od siete; * nepoužívanie elektromechanického náradia určeného pre ochranu nulovaním alebo zemnením pre prácu a použitie v mokrom prostredí alebo na kovových konštrukciách; * vykonávanie predpísanej kontroly náradia na pracovisku pred začatím práce na zmene a po skončení práce s náradím (v prípade chýb odovzdať náradie alebo jeho súčasti na opravu);

		<p>dochádza nezriedka ku svalovému kŕču, k zástave dychu, vo vážnych prípadoch aj k fibrilácii srdečných komôr. Pri zasiahnutí el. prúdom môže dôjsť následne k pádu pracovníka z výšky, rebríka apod.</p>			<p>* nepoužívanie poškodeného náradia a náradia, ktoré sa nedá spínačom vypnúť alebo zapnúť ani poškodených el. prívodov * náradie neprenášať za prívodný kábel, ani tento kábel nepoužívať pre vytiahnutie vidlice zo zásuvky; * prívodný kábel pokladať mimo ostré hrany; podľa potreby ho chrániť vhodným spôsobom proti mechanickému popr. inému poškodeniu, el. kábel nenamáhať ťahom; * pohyblivý prívod viesť pri práci vždy od náradia dozadu; * vo vonkajšom prostredí používať predlžovací kábel len ak je príslušne označený a určený pre toto prostredie; * el. náradie, prívodný el. kábel, predlžovací kábel, vidlicu, návlačku pravidelne kontrolovať a podrobovať revíziám;</p>
--	--	--	--	--	---

						* nepoužívať poškodené el. náradie ani el. prívody, káble; * po ukončení práce vidlicu el. prívodu odpojiť zo zásuvky.
--	--	--	--	--	--	---

Výsledkom tohto hodnotenia je zistenie, že riziko je mierne (systém je bezpečný s podmienkou zaškolenia obsluhy, prehliadok a pod.). Ak sa budú dôsledne dodržiavať nariadené postupy práce a rovnako aj navrhnuté opatrenia, predísť riziku by nemal byť problém.

Tabuľka č.6: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na montážne práce s mechanizovaným náradím – zhmoždenie ruky v prípade „zahryznutia“ vrtáka

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Mechanizované náradie - elektrické, pneumatické všeobecné	zhmoždenie ruky v prípade "zahryznutia" vrtáka	* , vyklbenie a zlomenie prstov, porezanie ruky apod. v prípade "zahryznutia " (zaseknutia) alebo prasknutia vrtáka, pri držaní obrobku v rukách;	2	3	11	* obsluha musí byť na zaseknutie vrtáku pri vrtaní pripravená, či už je vrtáčka vybavená bezpečnostnou spojkou či nie a ihneď náradie pustiť; * vypínač náradia v úplnom poriadku tak, aby vypoľ okamžite po stiahnutí ruky obsluhy z jej

						<p>tlačidla;</p> <p>* sústredenosť pri vrtaní, pustenie vrtáčky z rúk pri jej pretáčaní;</p> <p>* u niektorých vrtáčiek používať prídavnú rukoväť (pozor na reakčný moment vrtáčky pri zablokovaní vrtákov);</p> <p>* používať náradie len pre práce a účely pre ktoré sú určené, a náradím pracovať s citom a nepreťažovať ho, nepôsobiť nadmernou silou;</p> <p>* opravu el. náradia vykonávať len po odpojení od siete;</p>
--	--	--	--	--	--	--

Výsledkom hodnotenia skúmaného rizika je, že posudzované riziko je mierne (systém je bezpečný s podmienkou zaškolenia obsluhy, prehliadok a pod.). Ak sa bude dbať na správny postup výkonu práce a dodržiavať zásady BOZP je možné riziku predísť.

Tabuľka č.7: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na montážne práce s elektrickou vŕtačkou – navinutie, namotanie odevu

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Elektrické vŕtačky	navinutie, namotanie odevu	* namotanie odevu resp. jeho voľných častí, vlasov, rukavice na rotujúci vrták * zachytenie, namotanie, navinutie rukavice pri kontakte ruky s rotujúcou miešacou vrtuľou (miešadlom a pod. nástrojom) nasadenou na el. vŕtačku pri použití pre rozmiešavanie hmôt v nádobe;	2	3	11	* vhodné oblečenie pracovníka bez volne vlajúcich častí, (nebezpečné je držať vŕtačku v chode v rukaviciach); * vykonávanie nastavenia, čistenia, mazania a opráv náradia len ak je vŕtačka v pokoji; * dodržovanie zákazu prenášania vŕtačky zapojenej do siete s prstom na spínači; * dodržovanie zákazu zastavovať rotujúci vrták rukou;

Výsledkom tohto posúdenia rizika je, že posudzované riziko je mierne (systém je bezpečný s podmienkou zaškolenia obsluhy, prehliadok a pod.). Aby sa predišlo riziku je nutné aplikovať navrhnuté bezpečnostné opatrenia v praxi.

4.5.3 Ručná manipulácia s bremenami

Tabuľka č.8: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na ručnú manipuláciu – pád osoby na rovine pri prenášaní bremien

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Ručná manipulácia	pád osoby na rovine pri prenášaní bremien	* pád osoby pri chôdzi a pri prenášaní bremien v skladovacích priestoroch, po zakopnutí o prekážku, pokĺznutie, zakopnutie; * zranenie rúk po náraze na podlahu pri páde; * narazenie a pád pracovníka na dopravný prostriedok, na manipulačné zariadenie, na uložené predmety;	3	2	5	* manipulačné plochy udržiavať čisté, rovné (bez zmrazkov, blata, olejových škvŕn, dier a pod.), odstraňovať šmykľavosť vonkajších plôch v zimnom období (odstraňovanie snehu, námrazy, protišmykový posyp); * udržiavať podlahy skladovacích plôch, uličiek a komunikácií v riadnom stave, poškodené povrchy neodkladne opraviť; * rovný, nevytlčený a neklzký povrch podláh, komunikácií, ložných plôch vozidiel,

						manipulačných priestorov, * poriadok na pracovisku, odstránenie vyčnievajúcich prekážok (napr. vyčnievajúce poklapy, veká, rohože, stupne, prahy, hadice, káble a pohyblivé el. prívody, kotevné skrutky atď.)
--	--	--	--	--	--	--

Posúdením tohto rizika som došla k záveru, že riziko je mierne. Eliminovať riziko je možné aplikáciou navrhnutých opatrení.

Tabuľka č.9: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na ručnú manipuláciu – preťaženie a presilenie

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Ručná manipulácia	preťaženie a presilenie	* preťaženie a presilenie; * natrhnutie alebo natiiahnutie svalov a šliach ramien následkom fyzického preťaženia a neprimeranej	3	2	9	* informácie pracovníkov o všetkých opatreniach, ktoré majú byť vykonané v oblasti bezpečnej manipulácie s bremenami, hlavne o

		<p>námahy;</p> <p>* natrhnutie svalov a šliach pri náhlych prudkých pohyboch prechladnutých nerozhýbaných svalov, hlavne spojených s vysokým zaťažením;</p> <p>Limitujúce hodnoty fyzickej záťaže závisia na celej rade faktorov, hlavne na veku, fyzickej kondícii, pohlaví, statickom alebo dynamickom zaťažení, hmotnosti a tvare manipulovaného bremena, spôsobe vykonávanej manipulácie, výške a dobe zdvíhania, dráhe prenášaných bremien, frekvencii manipulačných úkonov a na zdravotnom stave, zvlášť u slabších jedincov, žien a mladistvých).</p> <p>* vznik slabinnej</p>			<p>hmotnosti bremena, a o ťažisku na najťažšej strane, ak je hmotnosť bremena rozložená nerovnomerne;</p> <p>* výcvik a školenie pracovníkov o správnych spôsoboch a postupoch manipulácie;</p> <p>* správne spôsoby ručnej manipulácie;</p> <p>* nepreťažovanie pracovníkov, dodržovanie smerných hmotnostných hodnôt;</p> <p>* pri navrhovaní manipulačnej jednotky určenej pre ručnú manipuláciu riešiť súčasne aj počet pracovníkov s ohľadom na tvar, hmotnosť, rozmery (hlavne dĺžku) a v prípade, že manipuláciu bude vykonávať viac pracovníkov určiť vedúceho práce, ktorý bude prácu celej skupiny riadiť a</p>
--	--	---	--	--	---

		alebo stehennej kýly pri prudkom zdvihnutí bremena u manipulujúcich, ktorí majú mäkké brušné svalstvo a nedostatočnú pevnosť slabinových väzov, pri doprovodnom zvýšení vnútrobrušného a vnútrohrudného tlaku v dôsledku zadržania dychu a nadmerného zaťaženia väziva pri prudkom zdvíhaní;			koordinovať; * vybavenie pracoviska vhodnými pracovnými pomôckami napr. sochormi, páčidlami, samosvornými a inými kliešťami, stojanmi, nastaviteľnými popruhmi, vozíkmi, prepravkami, košmi, kliečkami, polohovadlami, valčekmi, sklzmi a pod.;
--	--	--	--	--	--

Posúdením riziká som určila, že riziko je mierne. Je nutné riziko neustále kontrolovať a prehodnocovať, aby sa mu predišlo.

Tabuľka č.10: Vyhodnotenie rizík vzťahujúcich sa na ručnú manipuláciu – pritlačenie prstov, pritiahnutie ruky

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	R	Bezpečnostné opatrenia
Ručná manipulácia	pritlačenie prstov, pritiahnutie ruky	* pritlačenie prstov pritiahnutie ruky pracovníka	3	2	5	* predmety, ktoré na seba pri skladovaní tesne doliehajú a nemajú časti umožňujúce bezpečné uchopenie (oka, držadlá a pod.), ukladať na podkladoch. (ako podklady

						nepoužívať guľatinu); * pri ručnej manipulácii s ťažšími predmetmi používať vhodné pomôcky, ručného náraďa (napr. kolieskový zdvihák)
--	--	--	--	--	--	---

Riziko je mierne, predísť mu je možné, dodržiavaním bezpečnostných predpisov a odporúčaní.

DISKUSIA

Spoločnosť Welding Operations Services Slovakia s.r.o. si zvolila zabezpečenie preventívnych a ochranných služieb dodávateľským spôsobom. Rovnako aj viacerí autori, ako napr. Majer I. a Hatina T., sa prikláňajú k tomuto spôsobu.

Pomocou dotazníka som zistila, že v spoločnosti je veľmi dobre zabezpečená informovanosť zamestnancov a aj celkový stav ochrany práce. Zamestnanci sú zainteresovaný do celkového diania. Sú dodržané všetky nariadenia vyplývajúce zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky číslo 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. a rovnako aj Nariadenia vlády SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov. Zamestnanci síce nie vždy osobné ochranné pracovné prostriedky používajú, ale sú k tomu vedení a sú aj poučení o nutnosti ich používania.

Existujú rôzne metódy posudzovania rizík na pracovisku, mnohé z nich sú spomínané v publikácií Nástroje zlepšovania kvality, ktorej autormi sú Sinay, J. a kolektív. Tu autori ponúkajú rôzne možnosti a postupy na vyhodnotenie rizík. Ja som si zvolila maticovú metódu, nakoľko je zrozumiteľná a dosť podrobne popisuje zistené skutočnosti.

ZÁVER

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci sa stali neoddeliteľnou súčasťou každej spoločnosti. Investície do zabezpečenia preventívnych a ochranných služieb prostredníctvom bezpečnostnotechnickej služby a pracovnozdravotnej služby sú pre zamestnávateľa výhodné, nakoľko sa vďaka spolupráci s nimi dosahujú lepšie výsledky pri riešení problematiky ochrany práce, znižovaní úrazovosti, predchádzaní a eliminácii možných rizík na pracovisku.

Podnik Welding Operations Services Slovakia s.r.o. poňal túto zodpovednosť veľmi dobre. Má zabezpečenú aj bezpečnostnotechnickú a aj pracovnozdravotnú službu dodávateľským spôsobom. Vedenie sa o svojich zamestnancov stará, podáva im všetky potrebné informácie, školí ich a poskytuje im osobné ochranné pracovné prostriedky. Nebezpečenstvá v podniku sú pravidelne kontrolované a prehodnocované.

Pri posudzovaní rizík v tomto podniku som nenarazila na žiadne neprekonateľné prekážky, ktoré by sa nedali odstrániť. Riziká, ktoré boli definované sa dajú odstrániť alebo aspoň vo veľkej miere eliminovať tým, že sa budú dodržiavať navrhnuté opatrenia.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

1. Ústava SR z 1. septembra 2002
2. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky číslo 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z.
3. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky číslo 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
4. Zákon NR SR [č. 355/2007 Z. z.](#) o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
5. Zákon NR SR [č. 577/2004 Z. z.](#) o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov
6. Zákon NR SR [č. 578/2004 Z. z.](#) o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
7. Nariadenia vlády SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov
8. Nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko
10. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR [č. 292/2008 Z. z.](#) o podrobnostiach o rozsahu a náplni výkonu pracovnej zdravotnej služby, o zložení tímu odborníkov, ktorí ju vykonávajú, a o požiadavkách na ich odbornú spôsobilosť

11. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky [č. 448/2007 Z. z.](#) o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií
12. Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze
13. Vyhláška ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o spôsobe hlásenia, registrácie a evidencie choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania
14. HATINA, T.: *Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci*. 3. rozšírené vydanie. Bratislava: Vydavateľstvo EUROUNION, 1997. 408 s. ISBN 80-85568-74-8
15. KOLEKTÍV AUTOROV: *Encyklopedický súbor bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci*. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2007. 572 s. ISBN 978-80-7138-124-2
16. MAJER, I.: *Pravidlá dobrej praxe BOZP*, Príručka na zavedenie jednoduchého systému riadenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v malých podnikoch SR, 2002. 18 s. ISBN 80-968751-8-3
17. SINAY, J. A KOLEKTÍV: *Riziká technických zariadení, manažérstvo rizika*, Košice: OTA 1997. ISBN 80-967783-0-7
18. SINAY, J. A KOLEKKTÍV: *Nástroje zlepšovania kvality*, Prešov: Vydavateľstvo ManaCon, 2007. 192 s. ISBN 978-80-89040-32-2
19. MAJER, I. A KOLEKTÍV: *Praktická príručka pre bezpečnostných technikov*, Bratislava: Vydavateľstvo Verlag Dashöfer, 2007. 1592s. ISSN 1336-8346
20. *Nástroj na posudzovanie rizík. Časť I – II*. [on line]. Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci: [cit.2007-11-17] Dostupné na internete < http://www.bozpo.sk/public/poradna/bozp/06_osh_rizika_1_08.pdf >

21. NOVOSAD, Š.: P- Metodika školenia v oblasti BOZP, 6 s. 2009.
22. Elektronická zbierka zákonov: <http://www.zbierka.sk/>
23. [cit. 2010-02-20] < <http://osha.europa.eu/sk/help> >
24. [cit. 2010-02-23] < <http://enoviny.sk/?cid=36102> >
25. [cit. 2008-05-02] < <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/193554FC> >
26. [cit. 2008-02-23] Dostupné na internete < <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&MID=236&phContent=~/EDL/ShowArticle.ascx&ArticleId=20858> >
27. [cit. 2007-09-17] Dostupné na internete < <http://www.ruvzvt.sk/Assets/PPL/pzs.html> >
28. [cit. 2009-03-02] Dostupné na internete < <http://www.spomart.sk/BTS.html> >
29. [cit. 2009-04-12] Dostupné na internete < <http://www.dxa.sk/sk/Bezpecnost-prace.alej> >
30. [cit. 2010-05-02] Dostupné na internete < <http://www.mb-protect.sk/sluzby/> >
31. [cit. 2010-03-02] Dostupné na internete < <http://www.bpq.sk/inpage/bts/> >
32. Dostupné na internete < <http://www.euroekonom.sk/ekonomia/riziko/metody-a-modely-merania-rizika/> >
33. [cit. 2010-04-06] Dostupné na internete < http://pernerscontacts.upce.cz/11_2008/dvorak.pdf >

34. [cit. 2010-04-05] Dostupné na internete <
<http://www.beswic.be/sk/publications/factsheets/81> >

35. [cit. 2009-05-02] Dostupné na internete <
http://www.ip.gov.sk/Download/dobraprax/system_riadenia_bozp.pdf >

PRÍLOHY

Príloha č.1: Vzory dokumentácie zo školení

Príloha č.2: Oprávnenie na činnosť BTS

Príloha č.3: Zmluva o dielo

Príloha č.1

Vzory dokumentácie zo školení

SKÚŠOBNÝ TEST Z BOZP		
Priezvisko:	Meno:	Dátum:
Pracovisko:	Výsledok testu:	
<p>1. Zamestnávateľ je povinný zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru záznam o registrovanom pracovnom úraze</p> <p>a) do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel b) do 30 dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel c) do troch dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel</p> <p>2. Kto znáša náklady spojené so zabezpečením starostlivosti o bezpečnosť a zdravie pri práci ?</p> <p>a) výlučne zamestnávateľ b) 70% hradí zamestnávateľ a 30% zamestnanec c) bezpečnostno technická služba</p> <p>3. ...</p>		

**ZÁZNAM ZO ŠKOLENIA ZAMESTNANCOV O PREDPISOCH NA
ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI**

Názov organizácie :	
Dátum školenia :	
Rozsah školenia :	
Lektor :	
Forma školenia :	
Cieľ školenia :	
Metódy výučby :	
Obsah školenia:	<p>➤ Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p> <ul style="list-style-type: none">○ povinnosti zamestnávateľa○ povinnosti a práva zamestnancov○ zásady prevencie○ zástupca zamestnancov pre bezpečnosť○ ako postupovať pri pracovnom úraze <p>➤ a iné</p>

**PREZENČNÁ LISTINA ZO ŠKOLENIA ZAMESTNANCOV Z PREDPISOV NA
ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI**

Názov organizácie :			
Dátum školenia :			
P.č.	Meno, priezvisko, Titul	Dátum narodenia	Podpis
Lektor : - odborný pracovník BOZP			

TESTOVACIA TABUĽKA

Meno, priezvisko, titul :		Podpis																																									
Narodený dňa:																																											
Dátum skúšky:																																											
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>a</td><td>b</td><td>c</td></tr> <tr><td>2</td><td>a</td><td>B</td><td>c</td></tr> <tr><td>3</td><td>a</td><td>B</td><td>c</td></tr> <tr><td>4</td><td>a</td><td>b</td><td>c</td></tr> <tr><td>5</td><td>a</td><td>B</td><td>c</td></tr> <tr><td>6</td><td>a</td><td>B</td><td>c</td></tr> <tr><td>7</td><td>a</td><td>b</td><td>c</td></tr> <tr><td>8</td><td>a</td><td>b</td><td>c</td></tr> <tr><td>9</td><td>a</td><td>b</td><td>c</td></tr> <tr><td>10</td><td>a</td><td>b</td><td>c</td></tr> </table>	1	a	b	c	2	a	B	c	3	a	B	c	4	a	b	c	5	a	B	c	6	a	B	c	7	a	b	c	8	a	b	c	9	a	b	c	10	a	b	c		
1	a	b	c																																								
2	a	B	c																																								
3	a	B	c																																								
4	a	b	c																																								
5	a	B	c																																								
6	a	B	c																																								
7	a	b	c																																								
8	a	b	c																																								
9	a	b	c																																								
10	a	b	c																																								
Počet nesprávnych odpovedí :																																											
Výsledok skúšky :																																											
Vyhodnotil :																																											

Príloha č.2

Oprávnenie na činnosť BTS

NÁRODNÝ INŠPEKTORÁT PRÁCE

Masarykova 10, 040 01 Košice

ev. čís. : BTS-0944/08

OPRÁVNENIE

vydané v zmysle § 6 ods. 1 písm. d) bod 1. zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 21 ods. 10 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

na vykonávanie

bezpečnostnotechnickej služby

Obchodné meno: **DELTA EN PLUS s.r.o.**
IČO: 36796107
Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Sídlo: Hlavná 20, 95201 Vráble
Doba platnosti: 5 rokov

.....
Ing. Andrej Gmitter
generálny riaditeľ

Príloha č.3

Zmluva o dielo

ZMLUVA O DIELO

(N Á V R H)

*Na plnenie odbornej činnosti u zamestnávateľa v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnostnotechnická služba §22 zákona NR SR č.124/2006 Z.z o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, v znení neskorších predpisov a na plnenie úloh v oblasti ochrany pred požiarmi v zmysle zákona NR SR č.314/2001 Z.z., o ochrane pred požiarmi, v znení neskorších predpisov, a v zmysle vyhl. MV SR č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii, v znení neskorších predpisov,
uzatvorená podľa ustanovení § 536 až 565 Obchodného Zákonníka.*

I.

Zmluvné strany :

a/ Objednávateľ : WOS, spol. s.r.o.
Hlohovecká, Lužianky PSČ: 94901

Zastúpenie : **Ján Nový**
IČO : 65872145
DIČ : 1455256111
Bank. spoj. : DEXIA banka Slovensko a.s.
Číslo účtu : 22578555556

b/ Vykonávateľ : DELTA EN PLUS s.r.o.

Hlavná č. 20, 952 01 VRÁBLE
Zastúpenie : **Štefan Novosad, konateľ s.r.o.**
IČO : 36796107
DIČ : 2022406573
Bank. spoj. : DEXIA banka Slovensko a.s.
Číslo účtu : 22400520001

II. P r e d m e t p l n e n i a :

Vykonávateľ sa zaväzuje, že bude vykonávať pre objednávateľa bezpečnostnotechnické služby:

1: Oblasť bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci – BTS:

Na základe § 21, ods. 9 Zákona NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z.z., Vám týmto predkladáme pracovné postupy na vykonávanie jednotlivých odborných činností a primerané organizačné zabezpečenie na ich vykonávanie.

Vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby bude zabezpečované dodávateľským spôsobom, postupom uvedeným nižšie. Naša spoločnosť má pre výkon bezpečnostnotechnickej služby dostatok kvalifikovaných odborných pracovníkov s oprávnením a osvedčením v oblasti BOZP a má vytvorené potrebné priestorové, organizačné a technické predpoklady, čo je deklarované v samostatných prílohách k žiadosti o vydanie oprávnenia na poskytovanie bezpečnostnotechnickej služby.

2: Oblasť ochrana pred požiarmi - TPO:

- a) funkciu technika požiarnej ochrany v jeho objektoch a priestoroch
- b) vypracovať predpísanú dokumentáciu zákonom a vyhláškou o požiarnej prevencii pre organizáciu a jej prevádzky
- c) priebežne aktualizovať vypracovanú dokumentáciu ochrany pred požiarmi
- d) preventívne protipožiarne prehliadky v objektoch a priestoroch v 3-mesačných lehotách
- e) zabezpečovať odborným pracovníkom vykonanie kontroly hasiacich prístrojov a kontrolu požiarneho vodovodu (hydranty) v súlade s platnými predpismi
- f) predkladať návrhy na odstránenie zistených nedostatkov na úseku požiarnej ochrany formou zápisov v požiarnej knihe minimálne v 3 mesačných intervaloch štatutárnemu zástupcovi organizácie
- g) školenie o ochrane pred požiarmi pre zamestnancov a odbornú prípravu zamestnancov zaradených do protipožiarnych hliadok
- h) školenie vedúcich zamestnancov
- i) zabezpečovať nákup a organizovať rozmiestnenie príslušných protipožiarnych a bezpečnostných tabuliek, symbolov a značiek
- j) sledovať termíny odborných prehliadok a skúšok – revízií kotolní – kotlov, komínov a elektrických zariadení v zmysle platných predpisov
- k) sledovať dodržiavanie zákazu fajčiť na miestach z nebezpečenstvom výbuchu alebo požiaru
- l) vykonať 1 x ročne cvičný požiarne poplach v organizácii
- m) zastupovať organizáciu v sporných otázkach OPP na pojednávaniach kontrolných orgánov (PZ SR, OR H a ZZ...) a zúčastniť sa kontroly ŠPD.
- n) navrhnuť zriadenie ohlasovne požiarov v organizácii a vybaviť ju príslušnými organizačnými a technickými požiadavkami
- o) vykonávať ďalšiu činnosť v zmysle zákona o ochrane pred požiarmi
- p) plniť a vykonávať ďalšie úlohy v zmysle zákona NR SR č. 314/2001 Z.z.

v plnom znení

3: Oblasť ŽP a CO – Manažér ŽP, CO:

- a) Poradenstvo v oblasti evidencie a nakladania s odpadmi, súvisiace s databázami pri spracovávaní a vyhodnocovaní evidencie odpadov a zakladaní evidenčných listov obalov a odpadov z obalov
- b) Spracovanie vnútro podnikovej smernice pre nakladanie s odpadmi
- c) Zaškolenie pracovníkov nakladajúcich s odpadmi a pracovníkov zabezpečujúci dielčiu evidenciu odpadov.
- d) Zabezpečovať štvrt'ročné zapisovanie požadovaných údajov do evidenčného listu obalov a odpadov
- e) Zabezpečovať zaradenie odpadov podľa Katalógu odpadov
- f) Stanoviť podmienky pre zhromažďovanie odpadov, ich utriedené podľa druhov odpadov a zabezpečenie ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom a oddelené zhromažďovanie nebezpečného odpadu
- g) Preverovať či sú odpady odovzdávané len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi
- h) Zabezpečovať ohlasovanie ustanovených údajov z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva
- i) Zastupovať organizáciu v sporných otázkach odpadového hospodárstva na pojednávaniach kontrolných orgánov (orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva)
- j) Zastupovať organizáciu pri predkladaní dokumentácie a informácií, orgánom štátneho dozoru odpadového hospodárstva, súvisiace s odpadovým hospodárstvom

Ochrana životného prostredia

Ochrana ovzdušia

- požiadať o povolenie stavby zdroja znečisťovania ovzdušia, jeho zmenu a povolenie na užívanie zdrojov ObÚŽP,
- výpočet poplatkov za zdroje znečistenia ovzdušia,
- oznamovať ObÚŽP vždy do 15. februára bežného roka úplné a pravdivé informácie o zdroji, emisiách a dodržiavaní emisných limitov a emisných kvót za uplynulý rok a poskytovať orgánom ochrany ovzdušia aj ďalšie údaje potrebné na zistenie stavu ovzdušia,
- spracovanie NEIS, žiadosti na schválenie postupu výpočtu množstva emisie ZL,
- vypracovanie prevádzkových poriadkov, prevádzkovej evidencie a interných riadiacich dokumentov,
- oznámiť písomne plánovaný termín oprávneného merania inšpekcií a ObÚŽP.

Ochrana a využívanie vôd

- aktualizácia Havarijného plánu v súlade so zákonom o vodách a vykonávacím predpisom,
- vypracovanie a aktualizovanie prevádzkových poriadkov,
- oboznámiť zamestnancov o zmenách Havarijného plánu, vypracovaných a aktualizovaných prevádzkových poriadkov,

- o upozorniť na používanie len takých zariadení, technologických postupov alebo iných spôsobov zaobchádzania s nebezpečnými látkami, ktoré sú vhodné aj z hľadiska ochrany vôd,
- o upozorniť na ďalšie opatrenia potrebné podľa charakteru nebezpečnej látky a spôsobu zaobchádzania s ňou,

Civilná ochrana

- a) príprava vedúcich a ostatných zamestnancov na zabezpečenie CO
- b) spracovanie zákonom stanovenej dokumentácie CO – plán ochrany zamestnancov
- c) príprava zamestnancov na sebaochranu a vzájomnú pomoc
- d) zabezpečovanie správneho skladovania a ošetrovania materiálu civilnej ochrany prostriedkov

III.

Zmluvná cena :

- a) Dohodnutá zmluvná cena za činnosť na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na úseku požiarnej ochrany, na úseku ŽP a CO, podľa čl. II. tejto zmluvy je 000,00 € za 1 mesiac.
- b) Odborná činnosť, ktorá nie je zahrnutá v zmluve bude faktúrovaná osobitne.

Jedná sa o mimoriadne udalosti : požiare, prevádzkové nehody, havárie, výbuchy, choroby z povolania, závažné poškodenie zdravia, poruchy technických zariadení – vyšetrenie a úkony s ním spojené a odborné školenia oprávnenej organizácie.

Po vykonaní činnosti uvedenej v čl. II. a III. tejto zmluvy vykonávateľ vystaví faktúru, ktorú objednávateľ uhradí do 15 dní od vystavenia faktúry.

Faktúra bude vystavená začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca za predošlé obdobie zmluvného výkonu.

IV.

Miesto plnenia :

Miestom plnenia budú nasledovné objekty a priestory spoločnosti:

PREVÁDZKY:

Hlohovecká,

Miestom plnenia nie sú priestory dané objednávateľom do prenájmu iným právnickým alebo fyzickým osobám, pokiaľ to nebude zmluvne dojednané.

V.

Doba platnosti zmluvy :

- a) Zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú, a to od 01.04.2009
- b) Výpovedná lehota sú 3 mesiace.

- c) Ak sa objednávateľ napriek upozorneniu, alebo upomienke na platbu opakovane oneskoruje s úhradou dohodnutých cien, alebo inak podstatne poruší podmienky zmluvy, má vykonávateľ právo od zmluvy odstúpiť.
- d) Toto oprávnenie má aj objednávateľ v prípade, že vykonávateľ nedodrží niektorú z podmienok zo zmluvy.

VI.

Z á v e r e č n é u s t a n o v e n i a :

- a) Pokiaľ v tejto zmluve nie je dohodnuté inak, riadia sa právne vzťahy z nej vyplývajúce ustanoveniami Obchodného zákonníka.
- b) Akékoľvek zmeny a doplnky je možné urobiť len písomnou formou na základe súhlasu oboch zmluvných strán.
- c) Objednávateľ sa zaväzuje, že vytvorí vykonávateľovi všetky podmienky pre výkon dohodnutých služieb podľa čl. II. tejto zmluvy.
- d) Zmluva je vyhotovená v 2 výtlačkoch, pre každú stranu jedno vyhotovenie.
- e) Zmluva nadobúda účinnosť podpisom zástupcov oboch zmluvných strán.

V Lužiankách, dňa : 31 . marca 2009

.....

objednávateľ

.....

vykonávateľ